

DOLINA U PLAMENU

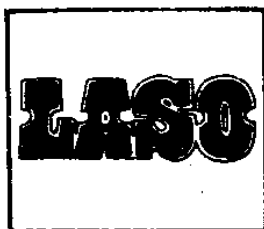

Gordon F. Uvalde

DOLINA U PLAMENU

GORDON F. UVALDE: DOLINA U PLAMENU

Naslov originala: **BRENNENDE WEIDE**

Recenzija: **Stanko Juriša**

Copyright: **Zauberkreis — Verlag, Rastatt,**
posredstvom **G. P. A. München**

Prijevod: **Marija Šojat**

Grafički urednik: **Ivica Bartolić**

Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić,
dr Adolf Dragičević (predsjedavajući), Nenad Brixy,
Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija
Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan,
Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender — **GLAVNI I OD-**
GOVORNI UREDNIK: Borivoj Jurković

LASO — Izlazi svaki tjedan — Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a
•Vjesnik• n.s.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 — Adresa uredništva
•Laso•, Redakcija •Romani i stripovi•, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4,
telefon: (041) 515-555 i 519-555 — Tisak: RO Štamparska djelatnost •Vjesnik• n. sol.
o. — OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija
bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) •Vjesnikova• Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za go-
dinu dana iznosi 1060 d ili 954 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 530 d ili 477 d s popustom.
Samo-unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje opcom
uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR •Vjesnik•, Interna banka, s oznakom za •Laso•.
Cijena za inozemstvo: DM 180, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 200. — Cijena inozemne pretplate za
šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00 SFRS 36,00 HFL 37,00, US\$ 15,00 — Uplata
za devizni račun 30101-37-7210-256 — Privredna banka Zagreb (za •Laso•).

Ekonomska propaganda: •Vjesnik•, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.
Zadnja kolor-stranica 9000 d c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu
i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Povratak Dana Ballarda u grad slavljen je kao povratak izgubljenog sina kući. Bučna povorka odvukla ga u salun Rialto.

Zastadoše pred trijemom. Iz saluna kroz pokretna vrata izađoše šest muškaraca i u prijeteloj tišini zaustaviše se na trijemu.

Možda se u ovom kraju štošta promijenilo otkad je Dan Ballard otišao naukovati na istok, ali stari Cantrell ostao je isti. Samo su mu bradu malo jače prošarale sjedine.

Njegovih pet sinova rasporedili su se u širokoj fronti iza njegovih leđa. Rufe, Heb i Mace, Ring i Heb Cantrell bili su mlade izdanje starog Cantrella: Snažni divlji i neobuzdani.

Za držanje govora bio je u njihovoj obitelji zadužen stari Cantrell. Ni to se čak nije promijenilo.

— Dakle, Daniel — oštro mu se obratio — vratili ste se. Čini mi se da ste na istoku postali pravi gradski gospodičić.

— Izgled može i prevariti, Cantrell!

— Čuo sam da ste postali vrlo uočeni — nastavio je Cantrell.

— Možda će vam poći za rukom da malo urazumite Waynea.

Pogled starog Cantrella prešao je na starijeg Danova brata, Waynea Ballarda.

— Dajem vam tri dana da ga dovedete pameti. Zadnji rok je subota i u ponoć.

Cantrell je krenuo, sinovi za njim. Prošli su izazivački pored braće Ballard i ostalih kauboja s ranča Hourglass, uzjahali su i otišli.

Dan Ballard nije znao što da misli o ovom ispadu. Nije navikao da se u Ballardtonu, gradu njegova djeda, netko prema njemu loše odnosi. S rančem Tomahawk nikad Ballardovi nisu imali sukoba. Da nije toj promjeni razlog strahovita suša koja je vladala posljednjih mjeseci, zamišljeno se zapitao.

Ušli su u salun. Jahači s ranča Hourglass poredali su se uz bar.

— Dobro da ste se vratili, gospodine Ballard — pozdravio ga je barmen. Punio je čaše. — Ovo piće je na račun kuće.

Dan se okrenuo prema svom bratu.

— Wayne, što znači taj rok do subote u ponoć, o kojem je govorio stari Cantrell?

Wayne se ogledao po salunu. Bilo je vrlo malo gostiju. Ipak je pokušao izbjeći odgovor.

— Kasnije ćemo o tome, Dan. Ovo nije mjesto za takve razgovore.

Barney Partridge, predradnik, podigne čašu.

— U tvoje zdravlje, Dan. I ostali podignoše čaše.

— Sretan sam da sam ponovno s vama, momci! nazdravio je Dan.

Pogled mu je zastao na vratima. U salun je ušao čovjek koji je zaokupio svu njegovu pažnju. Dan je instinktivno osjetio opa-

snost. Vjerojatno zbog revolvera koje je opasao oko bokova, a i neke čudne hladnoće kojom je zračio. Fiksirao je Dana, a zatim se zaustavio pred njim na nekoliko koraka.

— Vi ste Dan Ballard, zar ne? Moje je ime Lew Fanshawe.

— Da... i to bi meni trebalo nešto značiti? — Dan je govorio polako.

Fanshawevo lice razvuklo se u grimasu, koja je trebala biti smiješak.

— Od sada na dalje će vam značit ukoliko budete dovoljno dugo živjeli. A čini se da će tako biti, jer ne nosite oružje.

Bijes koji su malo prije u Danu zapalili Cantrellovi, sada je buknuo.

— To se može lako i promijeniti!

Fanshawe je podrugljivo podigao jednu obrvu.

— Ah, zar Ballard, pa hrabar? Ne bih nikad povjerovao! Ili možda samo tako govorite?

Wayne Ballard ubrzano je disao. To je Dana također razljutilo. Bez obzira što se u Ballardtonu promijenilo, Dan nikad neće trpjeti da ga kod kuće netko omalovažava i izaziva.

— Ako jedan čovjek izaziva drugoga na dvoboj, vjerojatno ima dobar razlog. Posudi mi svoj revolver, Barney. Da vidim koliko je dobar njegov razlog...

Dan...! — vikne Wayne užasnut.

— Već držim u ruci revolver — javio se predradnik Barney Partridge. — Uperen je u tvoj tr-

buh, Fanshawe. Otjerali smo te s Hourglassa i rekli da se držiš po strani. Ponovno ti kažem da nam se kloniš s puta kad smo u gradu.

Fanshawe je pogledao starog predradnika. Smiješio mu se podrugljivo, iako je znao da je Partridge opasan.

– Morao sam znati da će protiv mene biti čitav čopor. Srest ćemo se drugi put, Ballard.

Okrenuo se i nemarnim korakom napustio salun. Dan je odmahivao glavom, ne shvaćajući što se to oko njega zbiva.

– Sanjam li? Što se to događa? Zašto je protiv mene, kad me nikad nije vidio?

– Kasnije ćemo o tome, Dan – javio se muklo Wayne. – Idemo, mladići.

Izašli su. Lewa Fanshawe nisu više vidjeli.

– Dakle, što je to bilo s Fanshaweom? – zatražio je Dan objašnjenje.

– Ne mogu ti o tome zapravo ništa reći. – Wayneov glas zvučao je razdražljivo. – To je revolveraš koji luta od posla do posla. Punudio je našem ranču svoje usluge, ali Barney ga nije htio. Otada je ljut na nas. Kad je čuo da se ti vraćaš, vjerojatno je mislio da mu je to prilika da započne svađu.

– Odakle mu ideja da ponudi svoje revolvare u službu Hourglassu? Ta mi imamo ranč s govedima, a ne streljanu!

Wayne je slegnuo ramenima.

– Pogledaj, tu je Cynthia!

Dan je pogledao prema prozorima stana koji se nalazio iznad prostorija banke. Na jednom prozoru bilo je napisano – Dr, Quincy Church.

Cynthia Church se naslonila na prozor.

– Zdravo, Dan!

Za Dana nitko više nije postojao.

– Čekat ćemo te kod kola – rekao je Wayne.

Dan je prešao preko ulice, očiju uprtih u Cynthiaju. Zato je nogom zapeo o pločnik. Kad se popeo do ulaznih vrata stana doktora Churcha, Cynthia ga je već čekala.

– Cyn, Cyn!

Zagrliše se.

Iza nje se netko nakašlja.

– Vrijeme je da odem.

Za Dana je postojala samo ona. Bila je odjevena u dugu svilenu haljinu. U ove tri godine otkad se nisu vidjeli, postala je zrelija, bila je ljepša nego prije.

– Kako je dobro što si se vratio, Dan.

Htio ju je poljubiti ali okrenula mu je obraz. Objesila mu se oko vrata i povukla ga unutra, u ordinaciju svog oca.

Dr Church se udebljao, a brada mu je pobijelila. Pružio mu je ruku. Uz njega je stajao još jedan čovjek.

– Lijepo je što si opet naš, Dan! Sjećaš li se Ransomea Pricea?

Ransome Price, doseljenik, došao je u Ballardton prije pet godina. Postao je uspješan trgovac nekretninama. I on mu je pružio ruku.

— Već je bilo vrijeme da se vratite, Ballard. Cynthia već tri dana ne izlazi iz ove haljine.

— Dobro izgledate, Price — uzvratio je Dan.

Kompliment je bio na svom mjestu. Price je bio visok poput Dana, tridesetak godina, znači pet godina stariji. Bio je odjeven u dobro skrojeno crno odijelo. Zlatni džepni sat s teškom lancem ukrašavao je njegov prsluk. Inteligentno, ljepuškasto lice bilo je pravi ukras ovog stasa.

— Zaista moram poći — rekao je Price.

Dan nije ni pomišljao da ga zadržava.

— Još imate mnogo posla?

Price se nasmiješio malo otužno.

— Nakon dva mjeseca bez kiše sve je presušilo osim Ballardovih izvora. Prodaja zemlje ne ide više kao nekada. Svi bi samo prodavali, nitko neće kupovati.

Ali Danova pažnja i pogled bili su zaokupljeni Cynthiajnom...

— Žao mi je, Cyn, što nisam mogao održati termin — okrenuo se Dan ponovno Cynthiaji.

— U posljednjoj minuti došlo je do zakašnjenja. Moram li zbog toga mijenjati naše planove?

— Došao si u pravo vrijeme — odgovorila je čeznutljivo. — Deseti je sutra, dan koji smo ugovorili u proljeće. Sve je spremno za vjenčanje. Wayne će biti tvoj kum, zar ne?

— Ballard — prekinuo ju je Price — uskoro ćete posjedovati

najveću dragocjenost ovdje, vriednu i lijepu ženu. Čestitam!

— Hvala — odvratio je Dan suho.

Nije mogao shvatiti zašto se taj trgovac ne izgubi i ne ostavi ih malo same.

— Wayne me čeka na kolo-dvoru — rekao je Dan zlovoljno.

— Sigurno si umoran, a i gladan — pokušala ga je ispričati Cynthia. — Vjerojatno želiš što prije pozdraviti djeda. Dakle, dajem ti slobodu do sutra. A ostatak života provest ćemo zajedno.

Dan konačno više nije obraćao pažnju na prisutne. Privukao ju je k sebi i poljubio vatrenije nego što je htio. Cynthia se smijala.

— Pogledaj što si mi učinio od frizure!

* * *

Barney Partridge sišao je s ograde na kojoj je sjedio.

— Ostali čekaju na stanici.

Partridge je ostao da ga pričekaja, pomislio je Dan, kako bi ga barem jedan revolver štitio. Zašto je to bilo potrebno?

Dan Ballard se uspeo na kola i sjeo na sjedalo do Waynea. Kada su kola krenula, upitao ga:

— Pretpostavljam da mi imaš mnogo toga reći, Wayne. Prije tri godine bilo bi nezamislivo da doživim ono što sam danas doživio.

— Misliš li na rok koji nam je stari Cantrell postavio? To je u vezi sa sušom koja vlada.

– Da, pa što? Ako su se ikada ranije postavljali rokovi, Ballardovi su bili ti koji su ih postavljali. Svejedno o čemu se radilo.

– Da, ali tada je još otac bio živ. A i djed je mogao jahati i izdavati naredbe.

– I onda, Wayne? Nešto se ipak nije promijenilo. Ranč koji ima vodu, kontrolira i ispašu.

– Tako je. To kaže i Cantrell. Mi imamo doduše rijeku, koja se spušta s Rimfresa, ali je potpuno beskorisna, jer je tako duboko usječena u brda, da se nijedno govedo ne može spustiti do nje. Ima i potoka, ali ovog ljeta su presušili. Imamo i Ballardove izvore, ali ti izvori nada su za sve u ovom kraju.

– Često sam razmišljao o Purgatory Riveru – prekinuo ga je Dan. – Moramo se pobrinuti da se njezina voda ne rasipa. Postoje sredstva i načini da se podigne razina vode i navodne pašnjaci obližnjih rančeva. Imam mnogo planova, Wayne. Bila ti je dobra ideja da me pošalješ na studij.

– Svejedno nam to ništa neće koristiti – reče Wayne.

– Zašto? Preživjet ćemo ovu sušu, kao i mnoge do sada. A onda ćemo zapjevati drugu pjesmu!

– Ne shvaćaš. – Javio se žalosno Wayne – Hoću ti reći da na Ballardovim izvorima nema dovoljno vode za sva goveda s obližnjih rančeva. Stoka će uginuti, čak ako i dijelimo pošteno. Na svakom ranču ostat će malo goveda. Rekao sam Barneyju da ogradi izvor i svaki dan pu-

sti na pojilo drugog rančera s izvjesnim brojem grla. Ali Cantrellovi više nisu zadovoljni tim rješenjem. Stari Cantrell želi da su na jesen sva njegova goveda na broju. A osim toga, želi izvore. Zato tako velikodušno obećava da će našem ranču garantirati da dnevno napaja onoliko goveda koliko napoji i Tomahawk. Ostale rančere bi izbacio iz igre.

– Ha, tako pak veliki nisu Cantrellovi!

– Jesu, Dan. To je upravo ono što se u međuvremenu promijenilo! Ranč Tomahawk jak je i velik kao naš. Cantrell ima pet sinova. Prije je to bilo samo pet gladnih ustiju koje je morao prehraniti. Sada su to petorica dobrih boraca. A mi smo izgubili oca a i djeda kao borca. Cantrellu više ne pada na pamet da bilo što moli Hourglass. On prijeti i uzima.

Dan je tiho zazviždao.

– Tako, dakle. Zato je onaj revolveraš mislio da može kod nas dobiti posao?

– Tako je. Nalazimo se na rubu rata za ispašu. Fanshawe mora da je čuo za to.

– A tko ga je sada zaposlio, Wayne? Cantrellovi? Zato je htio sukob sa mnom? On mi je trebao dati do znanja da Ballardovi više nisu dovoljno jaki?

– Ne znam, Dan. Nemam pojma tko ga plaća. Možda sam ti u svom pismu trebao više pisati o problemu koji je nastao zbog suše. Činilo mi se da želiš što prije završiti studij, pa te nisam htio uznemiravati. Zato se

i veselim što smo opet zajedno.

– Što je zapravo s tim Ransomeom Priceom? – pitao je Dan posve nezainteresirano. – Je li često kod doktora Churcha?

Wayne je izbjegavao Danov pogled.

– Dan, možda je bolestan?

– Prema izgledu čini mi se da je posve zdrav. Kako čujem u ove tri godine poslovaio je vrlo uspješno.

Wayne je malo razmišljao prije nego je opet progovorio.

– Jesi li još tako čvrst u odluci da se oženiš, Dan?

– Sutra, Wayne, sutra ćemo se vjenčati. Nadam se da ti je poznat termin?

– Naravno, Dan. A to ti je i odgovor na pitanje. Uda je se za tebe, a ne za Pricea. Treba da znaš da joj je Price uvijek bio pratilac na raznim priredbama. Nema mnogo ljudi u Ballardtonu koji bi smjeli sanjati o tome da izvedu ženu poput Cynthije.

– Nisam nikad bio uznemiren zbog toga.

– Sutra ćeš se, znači, oženiti...

Zvučalo je to malo sumnjičavo.

– Zašto ne? – čudio se Dan. Wayne je odmahnuo rukom.

– Ta suša, i sve ostalo...

Dan se smijao.

– Ta suša vas je sve izludila. Čini mi se da problemi ipak nisu tako veliki kao što umišljaš ti i Cantrellovi. Naravno, sutra se ženim.

* * *

Čim je Dan došao na ranč, pojurio je u sobu k djedu.

– Zdravo, djede!

– Daniel!

Starac je sumnjičavo promatrao gradsko odijelo unuka.

– Što su, do vraga, učinili od tebe?

Dan se smijao.

– To je samo izvana, djede.

Ova dvojica Ballarda bila su slična kao braća, unatoč razlici u godinama. Starac u naslonjaču bio je odjeven u košulju od kože. Noge su mu bile zamotane u pokrivač. Štap je bio prslonjen uz naslonjač.

– Wayne mi je pisao da si se unesrećio na jahanju. Možeš li hodati?

– Slabo. Samo pomoću štapa. Dođi malo bliže, moj mladiću. Što, nosiš cipele? Zar su ti noge postale tako osjetljive da više ne možeš nositi jahaće čizme?

– Nisu, ali ne pristaju uz odijelo.

Promatrao je djeda koji je vrlo ostario u ove tri godine.

– Sretan sam što te ponovno vidim, djede.

– I ja sam sretan što si se vratio. Što si radio cijelo to vrijeme? Cijelu vječnost!

– Pa ti to znaš. Wayne i ja htjeli smo učiniti nešto veliko od Hourglassa, nastaviti ondje gdje je tata stao. Zato je jedan od nas dvojice morao studirati uzgoj stoke.

– Koliko slova abecede imaš sad pred svojim imenom?

– Nisu mi bile važne titule, djede. Studij koji traje četiri godine završio sam za tri. Sad ćemo bolje toviti goveda, znam

sve o tome. Pohadao sam kurseve iz veterine i knjigovodstva. Vidjet ćeš na djelu što sam naučio.

– Pah! – otpuhivao je stari.

– Nemoj razgovarati sa mnom kao da sam idiot. Možeš li izliječiti ranč od bolesti koja joj prijeti? Zove se Cantrell.

– Čim padne prva kiša, nestat će problema, djede. Cantrellov blef shvaćate preozbiljno. Vrijeme slobodne ispaše i naoružanih kaubojica davno je prošlo. Ni stari Cantrell ga ne može vratiti.

– Odjaši k njemu i reci mu to! – žestio se stari. – Reci to i njegovim gorostasima. Reci im neka se ponašaju onako kako piše u tvojim knjigama. Oh, do vraga! Ovi pašnjaci vidjeli su posljednjeg pravog Ballarda kada je u mećavi umro tvoj otac. Ti si sada učen čovjek, knjiški crv. Oženit ćeš se i radati na svijet same knjiške crve. Svaka godina će biti kao i ona prethodna. Možda ćeš gajiti bolju vrstu goveda, ali lošiju vrstu ljudi. A kad umreš, nećeš znati što si propustio. Možda će stari Cantrell ipak sve promijeniti. Wayne će mu prodati Ballardove izvore, jer nema petlje da mu se suprotstavi. A Cantrell će tada htjeti i zemlju i dobit će je na pladnju. Da nisi možda pročitao u svojim knjigama kako da zaustaviš Cantrella? Siguran sam da cijelo vrijeme koje si proveo na tim prokletim studijama, nisi ni takao revolver?

Dan se smiješio.

– Što se toga tiče, mogu te umiriti, djede. Vježbao sam svaki dan. Bolji sam nego ikada.

Oči su se starcu zakrijesile.

– Onda još možda ima nade za Hourglass.

* * *

Sljedećeg jutra svi su krenuli na put u grad. Dan kao mladoženja, Wayne kao kum, a kauboji kao pratnja. Ostavili su kola kod javne staje, te smjestili konje. Kauboji su okružili braću Ballard.

– Imamo još vremena za jedno piće – javio se Barney Partridge.

– Za tebe je ovo piće naročito važno, Dan. Nećeš biti tako uzbuđen i nervozan.

Dan se sjetio da je dan ranije Cynthia izbjegla njegov poljubac u usta. Vjerojatno je osjetila miris viskija. Prestat ću s tim, pomisli Dan, ali danas piće s drugovima ne mogu odbiti.

– U redu, ali samo jedno, Barney!

Barney se nasmijao. Krenuše prema salunu.

Dan Ballard iznenada se našao pred Lewom Fanshaweom, koji je nehajno bio naslonjen na ogradu verande. Njegove oči podrugljivo su se smiješile.

– Izgledaš izglačano, Dan, poput nove ostruge. Tako si se udesio da joj se dopadneš?

– Fanshawe, danas ne želim svade s tobom – odgovorio je Dan mirno – ali kad me sljedeći put izazoveš, bit ću ti na raspolaganju.

Fanshawe se odmakne od ograde, skine šešir i duboko se nakloni Danu.

— Jedan Ballard je govorio — rugao se. — To je zakon u ovom gradu, zar ne? U redu. Imam za tebe i svadbeni dar.

Plijunuo je snažno i pogodio vrh Danove čizme. Zavlada muk. U Danu je planula srdžba, ali pokušao se savladati. Progovori čudnim, hladnim glasom:

— Barney, daj mi revolver i opasač.

Barney Partridge ga nije poslušao.

— Barney, rekao sam da mi daš revolver! — ponovi oštrije. Kroz gomilu se gurao Abe Potter, gradski šerif. Bio je visok i jak čovjek. Lice mu se zacrvenilo od srdžbe.

— Sve sam vidio, zatvorit ću ga na mjesec dana!

Fanshawe je šerifa gledao prezirno.

— A tko će to izvesti, debeljko?

— Svakog čovjeka u ovom gradu mogu imenovati svojim pomoćnikom.

Fanshawe kimne podrugljivo.

— O tebi se svi brinu, Ballard. Jučer si se sakrio iza svojih ljudi s ranča, a danas je to već cijeli grad. Tvoja zaručnica dobit će zaista pravog muškarca za muža!

— Revolver, Barney!

Ispružio je ruku, ne ispuštajući Fanshawe iz vida. Predradnik Partidge skine opasač i dođa mu ga.

— Dan, ne čini to!

Wayne ga je zaklinjao. Znao je da to mora učiniti, jer ako se Fanshawe ne riješi danas, morat će to učiniti sutra, ili će ga njegova sjena pratiti posvuda. Mora to učiniti, ne zato što je to možda želja Fanshawe, nego onoga tko ga plaća. Nema drugog izbora.

Koraknuo je unazad. Rukom je dao znak prisutnima da se odmaknu, ali Fanshawe nije ispuštao iz vida. Načinio je još nekoliko koraka unazad dok nije nogom dotakao nogostup nasuprot salunu. S druge strane ulice stajao je Fanshawe.

— Mislim da je ova razdaljina dovoljna.

Ruka mu je mlitavo visila kraj revolvera.

Izazivač je povukao malo šešir na čelo da oči zaštiti od sunca. Oko usana nije mu više titrao podrugljiv smiješak. U očima nije bilo poruge. Posvetio se posve svom poslu — poslu sa smrću.

Dok su tako stajali spremni da ubiju. Dan nije osjetio nikakvu mržnju, samo spoznaju o tome da ovo mora izvršiti. Bio je sretan zbog svih onih sati koje je proveo vježbajući gađanje.

Vidio je svjetlucaње u Fanshaweovim očima. Znao je što to znači. Ruka je uhvatila držak, revolver je izvučen, prst je povukao obarač. Sve u jednoj jedinjoj kretnji.

Čuo je Fanshaweov hitac, metak je Danu prozujao kraj glave. Zašto li se tako žuri? Da ga nije možda prestrašilo Danovo sa-

mopouzdanje, s obzirom da je mislio da je on mekušac s istoka?

U Danu nije bilo mržnje. Nije ga htio ubiti. U posljednjem trenutku naciljao je malo ulijevo. Osjetio je trzaj revolvera u ruci. Fanshawe je pao, revolver mu je izletio iz ruke. Dan je vidio kako je lijevom rukom prihvatio desnu.

Abe Potter se usprkos svojoj debljini kretao neobično brzo. S kraja trijema, gdje je stajao, porjurio je prema Fanshaweu izvučao mu drugi revolver iz opasača, prihvatio ga za lakat i poveo niz stepenice.

Mnoštvo znatiželjnika sjatilo sa svih strana. U zraku se osjećala napetost.

— Natrag! Svi natrag! — urlao je šef. — On pripada zakonu!

Šerif je revolverom krčio put prema svojoj kancelariji. Predradnik Partridge podigao je sa zemlje revolver koji je Fanshaweu ispao kad je pogođen u ruku, te se pridružio šerifu da mu bude od pomoći.

Wayne je pohrlio bratu Danu.

— Moraš brzo u orkvu k Cynthiaji. Vijest o dvoboju bit će ondje prije nego ti.

Požuriše gurajući se kroz radoznavu gomilu. Ljudi su ga zaustavljali, ali on se nije obazirao.

— Gospodica Church je pala u nesvijest — viknuo je netko.

— Odnijeli su je u ordinaciju.

Dan je promijenio smjer, te krenuo stepenicama u liječnikov stan. Wayne je bio uz njega.

Cynthia je ležala u bijeloj vjenčanoj haljini, vela zabačenog iznad glave. Oči su joj bile zatvorene. Doktor Church je bio snjom a i Ransom Price. Vjerojatno je on bio taj koji je Cynthiaju donio gore, mislio je Dan. Pitao se dokle će nalijetati na nje, kad bude želio biti s Cynthiajom.

Price ga je prijekorno gledao.

— Ballard, zar je to moralo biti baš danas?

— Nije se dalo izbjeći — odgovorio je Dan.

Doktor Church stavio je neku bočicu pod Cynthiajin nos. Očni kapci su joj zatreptali, otvorila ih je. Ugledala je Dana i ponovno zatvorila oči.

— Sve je u redu, Cyn. Gotovo je, ništa mi se nije dogodilo.

Veliki bukeš cvijeća ležao je na podu. Na Dana je to tužno djelovalo.

Doktor Church se preznojavao.

— Bojim se, Dan, da je ponovno doživjela šok kad te je ugledala. No bit će sve u redu.

— Da kažemo ljudima da odlažemo vjenčanje za jedan sat?

— Zar hoćete da se vjenčanje ipak održi? — pitao je Price predbacujućim tonom.

— Ukoliko to Cynthia želi.

— Ona će to željeti, Ballard. Čak ako zbog tog ubojice postane udovica za tridesetak dana, ona će to željeti — rekao je Price.

— Wayne — javio se Dan utučeno — reci ljudima da se vjenčanje odgađa na neodređeno vrijeme.

— Mora li biti tako, Dan? — pitao je Wayne blago.

— Da! Price ima pravo. Ne smijem se oženiti Cynthijom, dokle god ovo prokletstvo visi nada mnom. Ne smijem joj to učiniti, čak ako i sama želi drugačije. Reci ljudima, Wayne!

Kad je Wayne otišao, Dan je djelovao potišteno.

— Bit će bolje da i ja odem. Recite da ću je posjetiti kasnije, možda večeras.

— Bit će bolje da vas ne vidi neko vrijeme — rekao je zapovjednički Price. — Upravo ste je vi prestrašili po drugi put.

Dan je pratio njegov pogled, koji se zaustavio na revolveru Barneyja Partridgea koji je još držao u ruci. Gurnuo je oružje u korice i nestao kroz vrata.

* * *

Vrućina je malo popustila, pa su se Dan i Wayne odmarali u naslonjačima na verandi. Počeo se spuštati sumrak kad su u daljini ugledali jahača kako se približava ranču. Sjahao je pred verandom. Bio je to visok, mršav čovjek, uskog inteligentnog lica. U rukama je imao pušku.

— Dobra večer, gospodo!

— Dobra večer — odvratio je Wayne. — Vi ste Allison, koji je kupio Digbyjev ranč gore na prijevoju, zar ne?

— Da, ja sam Clayton Allison

— potvrdio je došljak.

— Nisam do sada imao prilike da vas upoznam, ali znam da ste vi Wayne Ballard, a gospodin do vas, vaš brat Dan.

U njegovom je glasu bilo nečeg podrugljivog, što je davalo drugo značenje njegovim riječima. Nije prišao da se rukuje.

— Dodite i sjednite, Allison — pozvao ga je Wayne.

— Što možemo učiniti za vas? Allison se naslonio na svoju pušku, ne mareći za Waynerov poziv.

— Tražim svoju kćer. Ne gubimo vrijeme gospodo, je li ona ovdje?

Wayne je iznenađeno podigao ruku.

— Gospode, nisam ni znao da imate kćerku. Zašto bi bila ovdje?

— Jer ovdje ima muškaraca, Ballard. A i vi ste ovdje, gospodo.

Wayne je nabrao čelo.

— Ne znam što mislite, gospodine, ali siguran sam da je posrijedi neki nespোরазум. Kako izgleda vaša kćerka?

— Devetnaest joj je godina, odjevena je u hlače i košulju. Izdaleka izgleda kao dječak: ima crnu, poludugu kosu, tamnooka. Lijepa je poput đavolice.

— Ukoliko se pojavi, reći ćemo joj da je tražite.

— Ipak ću pogledati po vašim zgradama, ako dopustite?

— Zašto, do vraga?

— Možda su je vaši ljudi sakrili. Ona može svakog smotati oko prsta. — U njegovim se očima pojavio čudan sjaj. — Tu osobinu je naslijedila.

— Pogledajte ako će vas to umiriti. Što vi mislite, kakav je ovo ranč?

Allison je odmahnuo glavom.

– Ispričavam se. Vidim da ne poznajete April.

– Većina ljudi s našeg ranča bila je u gradu, a mnogi su ondje i ostali. Možda je ondje i vaša kćerka – javio se Dan.

Na Allisonovu licu pojavilo se nešto slično smiješku.

– Čuo sam da je vjenčanje odgođeno. Ako imate pameti, gospodine Ballard, neka tako i ostane.

Dan skoči.

– Što hoćete time reći?

Allison je čvrsto stegnuo svoju pušku.

– Nemam ništa protiv vas. Nisam nikada upoznao gospođicu Church. Čuo sam da je to časna mlada dana, a vama sam htio samo dati svoje mišljenje o ženidbi općenito. Mladi ste, gospodine Ballard, možda ćete se jednom sjetiti mojih riječi.

Okrenuo se i bez pozdrava odjahao iz dvorišta.

– Odakle mu ideja da ovako upadne? Tko je on uopće?

– Proljetos je kupio mali Digbyjev ranč. Do sada se uvijek držao po strani, nisam čak ni znao da ima kćer. Siguran sam da to ni ostali ne znaju.

– Znači, on je preuzeo onaj komad zemlje između Cantrellovih i nas gore, iznad prijevoja prema Tomahawku? – rekao je Dan zamišljeno. – Na čijoj će strani biti ako dode do rata s Cantrellovima?

Wayne je slegnuo ramenima.

– Tko će ga znati. Dan je počeo zamatati cigaretu, a onda je iznanada zastao.

– Allison se vraća?!

Netko je brzo jahao prema ranču. U jahaču su braća prepoznala predradnika Barneyja Partridgea.

Sjahao je i počeo mirno motati cigaretu. Progovorio je tek kad je povukao nekoliko dimova.

– Neće više trajati dugo dok ga ne objese.

– Koga? – pitao je Dan.

– Fanshawe, naravno.

Dan Ballard je skočio.

– Fanshawe! Tko to podjuruje?

– Cijeli grad, svi!

– Linčovanje u Ballardtonu!

– žestio se Wayne.

– Ljudi ovdje vole obitelj Ballard. Zahvalni su za sve što je godinama činila za njih. Ljuti su što je Danovo vjenčanje propalo zbog Fanshawe. Misle da bi jedan sprovod to mogao poravnati – objašnjavao je Partridge.

– Zar su svi poludjeli u ovoj zemlji! – vikao je Dan.

– Linčovanje? Jedna dobra kiša isprat će vam sve gluposti iz glava.

Skočio je preko ograde verande.

– Kamo, Dan? – vikao je Wayne za njim.

– U grad – odgovorio je Dan. – Da prokletu bandu dovedem k pameti.

Već je bio kod korala.

– Osedlat ću svježeg konja – rekao je Partridge. – Ako je toliko lud da obuzda cijeli grad, ja sam uz njega.

Zaustavili su konje kod ograde ispred saluna. Iz saluna se čula zaglušujuća buka. Trenutak linčovanja bio je vrlo blizu.

– Hoćeš li im održati govor?
– pitao je Partridge.

– Ako ovdje počnem govoricu, postoji opasnost da iz drugog saluna već krenu prema zatvoru.

– Imaš li za mene neki poseban zadatak?

– Obidi salun. Ako osjetiš neposrednu opasnost za mene, dodi i obavijesti me. U Potterovoj kancelariji gori svjetlo. Možda on ipak ima kakvu ideju kako da izbjegne sukob.

– Možda – rekao je Partridge ne baš uvjerljivo. Krenuo je u obližnji salon. Dan je pošao u drugom smjeru, prema izlazu iz grada, jer se tamo nalazio zatvor.

Pred vratima trgovine živežnim namirnicama stajao je čovjek koji je napeto promatrao salune. Dan se iznenadio kad ga je pozdravio.

– Dobra večer, gospodine Ballard – začuo je Rensomea Pricea.

Dan se zaustavio.

– Prilično vruća noć, zar ne?
– nastavio je Price.

– Vrućina će, čini se, eksplodirati svaki čas – odgovorio je Dan. – Idem Potteru. Je li šerif još ovdje?

– Ne bih znao.

– To je loše. Možda je trebao Fanshawe otpremiti u okružni zatvor – razmišljao je glasno Dan.

– Iznenaden sam vašim zanimanjem za njega – opet se javio Price. – Mislio sam da ste došli posjetiti Cynthiju. Ona se još ne osjeća dobro. Što vama znači Fanshawe?

– Baš ništa. Ali mi u Ballardonu ne želimo nikakvo linčovanje.

– Ah, ne mislim da će išta biti od toga. Ljudi će još malo popiti, a onda će jedva stajati na nogama.

– Nadajmo se!

Dan je produžio dalje, ljuteći se sam na sebe. Zašto se pri svakom susretu s Priceom rada u njemu neprijateljstvo? Zar sam možda ljubomoran na njega, pitao se.

Ušao je u šerifov ured. Sve je izgledalo kao i prije. Jedino je šerif Potter bez svijesti ležao na podu između stola i ormara.

Dan je pogledao prema vratima hodnika u kojem su se nalazile ćelije. Bila su odškrinuta. Dan se u dva skoka našao pokraj njih: možda je momak koji je udesio šerifa još unutra i pokušava osloboditi zatvorenika. Dan nije više razmišljao o tome da bi Fanshaweov bijeg riješio mnoge probleme. Htio je spriječiti taj bijeg da sazna nešto više o čovjeku koji revolverom zarađuje svoju plaću. U slabom svjetlu svjetiljke obješene na strop nazirao se na kraju hodnika vitak lik osobe, koja je spretno vrtjela Potterovim ključevima. Gledajući to, Dan je ostao usupnut. Djevojka! Iako je nije nikada vidio, odmah ju je prepoznao.

•Devetnaest joj je godina, rekao je Clayton Allison. Obično nosi hlače i košulju, izdaleka sličí na dječaka. A lijepa je poput davorice...*

No, to je bio samo oskudan opis ljepote njezina lica. Nije samo ljepota dala pečat tom licu, nego neprikrivena snaga prirode, divljina rijeka i planina u kojima je živjela. Okrenula se i ugledala ga. Grudi su joj se ubrzano počele nadimati. Gledala ga je kao srna u klopci.

Nestat će kroz stražnja vrata, mislio je Dan. Ali to se nije dogodilo. Samo je još brže radila s ključevima dok se on približavao. Došla je spasiiti Fanshaweá od razjarene svjetine, ali drugačije nego što je to mislio Dan Ballard. Htjela je da ode slobodan kao ptica.

Ballard je pružio ruku da je uhvati. U tom trenutku otvorila su se vrata ćelije: djevojka je odskočila u stranu, a Fanshaweova ruka pogodila je Dana u bradu. Sve se dogodilo tako brzo da se Dan nije stigao braniti.

Bio je to prvi susret Dana Ballarda s April Allison.

Njezino lice lebdjelo mu je pred očima dok se gubio u tami nesvjesti.

Polako se budio iz nesvjestice. Svjetlo ga je bolno tuklo u oči. Osjetio je bolove u čeljusti i rebriima. Prisjećao se svega što se dogodilo. Fanshaweá nije bilo dosta što ga je onesvijestio udarcem šake u bradu, od kojeg je odlétio na pod, nego ga je još obradio i čizmama.

Dan je zaštitio oči rukom. Začuo je glas doktora Churcha.

— Samo miruj. Ne uzbuđuj se.

Ležao je na sofi u ordinaciji doktora Churcha, na kojoj je prije podne ležala Cynhtia. Htio se podići na laktove, ali je oduštao.

Barney Partridge stajao je kraj njegovih nogu.

— Kako se osjećaš, momče?

— Kao da me pregazio stam-pedo — mrmljao je Dan.

I Cynthia je bila tu. Promatrala je Dana zabrinuto. Rancome Price bio je, naravno, također prisutan. Naslonio se na pisači stol doktora Churcha promatrajući ga ozbiljno. Dan se ljutito pitao spada li i on u inventar liječničke ordinacije.

Šerif je sjedio u naslonjaču.

— Govori samo ako možeš, Dan — javio se Church. — Svi se nadamo da znate o ovome više od Abea. Netko se dovukao i dohvatio ga s leđa, tako da nije ništa uspio vidjeti. Prema trgovima može se zaključiti da su dva konja bila skrivena iza zatorova. Jedan od njih bio je ukraden s ranča Tomahawk. Mace Cantrell ga je ostavio u gradu. Stari se jako ljuti.

Dan je opet pokušao sjesti i ovaj put mu je to uspjelo.

— Išao sam prema vratima hodnika, jer sam htio pogledati Fanshaweá — rekao je Potter — kada me je dohvatio. Mora da se kao duh uvukao kroz vrata kancelarije, a onda se došuljao iza mojih leđa.

Baš kao divlja mačka, razmišljao je Dan. Potter ju je i nehotice nazvao pravim imenom. Na svoje vlastito iznenađenje rekao je:

– Praktički ne mogu reći ništa više od Pottera. Kad sam ušao u ured, našao sam Abea na podu. Zapravo postupio sam brzopleto. Pojutio sam prema vratima hodnika i naletio ravno na šaku Fanshawe. Dohvatio me tako da sam odmah pao.

– Netko mora da je bio kod njega – javio se Potter. – Momak koji me odalamio, mora da je uzeo ključeve sa stola. Našao sam ih kasnije u vratima ćelije. Jeste li u hodniku vidjeli samo Fanshawe?

– Ako je još netko bio tamo – odgovorio je Dan – sigurno je stajao iza Fanshawe. Sve se dogodilo tako brzo, da se sjećam samo Fanshaweove šake.

– To je zapravo čudno – umiješao se Ransome Price. – Potter je rekao da je kolt našao tik uz vrata ćelije u kojoj je bio Fanshawe.

– Ovdje je – pokazao je Potter. – Je li to tvoje?

– Da, to je moj revolver. Mora da mi ga je Fanshawe izvuкао iz opasača.

– Što je s linčom? – zanimao se Dan.

– Polovica ljudi je prokrstarila okolicu na konjima, ali bez rezultata. Drugi su odustali.

Price ga je promatrao po drugljiivo i sumnjičavo. Dan se nanovo razljutio na njega. Sam sa sobom nije bio načistu. La-

gao je iz časnih pobuda da zaštititi djevojku, a sada je morao ostati kod svoje priče.

Price ga je još oštro promatrao. I on je njega počeo gledati na isti način.

Pokušao je ustati na noge: oprezno je stao, ali ordinacija se počela vrtjeti oko njega. Odmorio se još malo, a onda se ipak osovio na noge, te uzeo svoj revolver iz Potterovih ruku.

– Možda ću ga ipak trebati. Morate li ga zadržati kao dokaz?

– Fanshawe je uzeo svoj revolver iz ladice stola. Revolveraš poput njega uvijek želi oružje na koje je navikao.

Potter je kimnuo.

Cynthia je bila zabrinuta.

– Je li zaista sve u redu s tobom, Dan?

– Potreban mi je samo dobar san, ništa drugo. Htio sam te večeras posjetiti, ali opet mi se Fanshawe ispriječio na putu. Odvest ću te kući Cyn.

– Pričekat ću te Dan, da zajedno idemo kući – ponudio se predradnik Partridge.

Dan je ponudio ruku Cynthiaji. Hladan noćni zrak ga je osvježio. Kad su prolazili kraj Palacea, Dan se sjeti da je ovdje April Allison ukrala Cantrellovog konja. Nasmijao se. Mala vještica! Ukrala je konja da izbavi Fanshawe iz zatvora i to baš konja kojemu su vlasnici najdivljiji ljudi u okolini. A onda onesposobila čuvara zakona. Previše i za divlju mačku. Kakvi živci!

Njezino djelo se može promatrati i iz drugog ugla: onesposobila je Pottera, ali je spriječila linčovanje.

Cynthia je uzdahnula.

– Umorna sam, Dan. Dogodilo se suviše toga u jednom danu.

Dan se osjetio krivim. Zašto misli na April Allison dok svoju zaručnicu vodi za ruku?

Je li ona zaista još njegova nevjesta? – pitao se sumnjičavo.

Kuća doktora Churcha nalazila se na kraju grada. Zastali su na vratima.

– Kako stoji s nama, Cyn? – pitao je potišteno.

– Misliš na vjenčanje? – Izbjegavala je njegov pogled. – Možda bi bilo bolje da sve odložimo na neodređeno vrijeme dok ne prođu ove nevolje, nesporazumi i rat koji je na vidiku?

– Je li to jedini razlog zbog kojeg želiš odgoditi vjenčanje?

Uzdahnula je i nastavila glasom koji je iznenadio Dana.

– Dan, promijenio si se. Naravno, očekivala sam da ćeš se za tri godine promijeniti. Ali prestrašila sam se uolikoj mjeri se to dogodilo. Dvoboj danas, onda borba u šerifovoj kancelariji... Oh, ne znam ni sama. Znam da su te na oboje prisilili. Ipak, čini mi se da si postao magnet koji privlači zlo. Bit će mi malo teško da se priviknem na to. Možeš li to razumjeti?

– Razumijem – Danov glas je zvučao ozbiljno. – Otišao sam odavde kao tvoj zaručnik, a vratio se kao stranac. Imamo li pravo?

Prignula je glavu.

– Tako je, Dan. Oprosti mi, ali ne želim da se međusobno unesrećimo...

* * *

Kad je grad već ostao iza njih i kad su već dobrano odmakli u preriju, Partridge prekine tišinu.

– Price te skoro raskrinkao. Mislim na tvoju tvrdnju da si pao i da su te odveli na drugo mjesto, tamo gdje je ležao tvoj revolver.

Dan ga je oštro pogledao.

– A ti si me prozreo? To si htio reći?

Predradnik se nasmije.

– Zaboravio si da te netko morao pronaći, zar ne? Na sreću, to sam bio ja. Odvukao sam te iz hodnika u kancelariju, a onda sam pozvao liječnika.

Dan se iznenadio. Udarac u bradu ga je tako udesio, da je zaboravio logično rasuđivati. Barney je, znači, cijelo vrijeme znao istinu.

– Hvala što si šutio – promrmljao je Dan.

Partridge je slegnuo ramenima.

– Nitko me ništa nije upitao. Price mi je pomogao da te odnesem u liječničku ordinaciju ne postavljajući pitanja. Bilo je dovoljno da šutim i time zapravo potvrdim tvoju priču.

– U redu, stari družo – rekao je Dan srdačno. – Ništa ne škodi ako ti kažem istinu. Vjerojatno poznaješ Allisonovu djevojku, kćerku čovjeka koji je preuzeo ranč Digby.

– Vidio sam je dva ili tri puta. Divlja kao mačka, ha?

– U redu, ona je »momak« koji je oslobodio Fanshawe.

– A ti misliš da Pottera to neće zanimati?

Dan Ballard je bio zadovoljan.

– Znam gdje mogu naći Fanshawe. Negdje u blizini Allisonova ranča. Sutra idem u potragu. Želim ga uhvatiti prije nego li se zakon s njim obračuna. Istjerat ću iz njega istinu o tipu koji se krije u svemu ovome. Možda tada više neću biti magnet koji privlači zlo. Da sam odao ono što znam, već bi cijeli grad jahao prema Allisonovu ranču.

– Da, razumijem.

Dan se zapitao razumije li zaista, jer ni sam nije razumio.

* * *

Oko podne slijedećeg dana Dan je krenuo u potragu iako bi najradije ostao. Uzeo je sa sobom malo hrane i dalekozor. Bila je to sva njegova oprema, iako se moglo dogoditi da nekoliko dana bude u zasjedi. Nije čak uzeo ni pušku.

Wayne je došao na trijem.

– Odlaziš, mladiću?

– Da, htio bih malo pogledati okolinu. Nisam dugo bio ovdje.

– Hoćeš li se vratiti na večeru?

– Vjerojatno.

– Ali do ponoći hoćeš, zar ne? – Wayne je pogledao prema sjeveru.

– Misliš zbog Cantrellovog ultimatum? To sam zaboravio.

– Ako budeš išao prema sjeveru, možeš odmah odjahati do Tomahawka.

– Da govorim u ime nas dvojice?

Wayne je slegnuo ramenima.

– Sit sam razmišljanja o tome. Reci mu ono što smatraš ispravnim. Meni je pravo.

Wayneu je bilo dosta svega. No Dan je morao misliti na djeda, kojemu je bilo važnije da oko sebe ima dobre ljude nego dobra goveda. Wayne nije bio borac. Je li i to posljedica suše?

– Jahat ću prema sjeveru – rekao je Dan. – Ali ne na Tomahawk. Još nije došao dan kad Ballardovi jašu Cantrellovima. Neka ljudi s Tomahawka sami dođu po odgovor. Vratit ću se do ponoći.

* * *

Ballardovi izvori bili su već iza njega. Dan se našao na brežuljku, gdje je konja pustio da malo predahne. Zagledao se u daljinu: pod njim su se prostirali beskrajni pašnjaci, a u daljini se nazirao Ballardton. Na obližnjem Hourglassu s lakoćom je mogao prepoznati gospodarske zgrade. Između ranča i brežuljaka nalazili su se Ballardovi izvori.

Nakon kratkog uspinjanja stigao je do klanca rijeke Purgatory. Bila je to najbeskorisni-

ja rijeka koju je ikada vidio. Probijala se dubokim kanjonom, i nije bila koristiva. Na mjestu na kojem se našao, kanjon je bio sužen, voda je pjeneći se, stvarala zaglušujuću buku.

Dan je odlučio jahati uz rijeku, dok nije došao do stijene, koja je poput izbočine stršila u kanjon. Sjahao je, legao potrbuške zagledavši se u vodu.

Razina vode rijeke bila je niža nego ikada.

A onda je Dan ugledao čovjeka na jednoj od kamenih izbočina iznad vode. Užasnut prizorom pomislio je na samoubojstvo. Nijedan drugi razlog nije mu pao na pamet. Jer zašto bi netko puzao do vode? A onda opazi da je čovjek zavezan užetom za najbliži grm. Nije mogao razaznati tko je to. A onda se sjeti dalekozora u sedlu. Otrčao je po njega. Pred njegovim očima ukazala su se široka leđa s naramenicama od hlača. Clay Allison nosio je takve hlače prilikom svog posjeta ranču Hourglass. Što radi Allison usred njihove zemlje?

Allison se uspravio i ogledao oko sebe. Dan je opazio da drži u ruci predmet poput cigare, instrument koji je bio dug tridesetak centimetara. A onda mu je zamakao iza stijene. Kad ga je ponovno ugledao, spustio se do same površine vode, zatim je ponovno nestao.

Dan je ustao, te krenuo prema konju. Odjahao je dalje.

Razmišljao je o instrumentu sličnom velikoj cigari. Nije mu bio sasvim nepoznat. Napregnuto je razmišljao. A onda se sjetio gdje ga je vidio. Na drugoj godini studija upoznao je kolegu koji je posjedovao takav instrument. Kad ga je pitao čemu služi, objasnio mu je da služi za mjerenje jačine vodenih struja.

* * *

Sjeverna granica ranča Hourglassa ostala je iza njega. Počeo se penjati prema prijevoju iza kojeg se nalazi ranč Tomahawk. Ovim putem tjeroali su Cantrellovi svake jeseni svoja goveda na utovarnu stanicu. I sada je bilo tragova goveda, ali u smjeru Ballardovih izvora. Planinski prijevoj oduvijek su svi koristili, iako se nalazio na zemlji ranča Digby.

Nekoliko milja iznad ovog mjesta, okrenuo je Dan konja na desno, u šumu. Digby nije bio ambiciozan čovjek, sve mu je bilo dobro. Zato je sve iznenađila činjenica da je prodao ranč Allisonu. Ransom Price zna sigurno više o tome. Bio je posrednik u tom poslu, tako mu je pisao Wayne.

Kad je Dan došao u blizinu ranča, nije se skrivao, niti jahao oprezno. Ponašao se kao da ide u posjet susjedu. Zato i nije uzeo pušku.

S obzirom da otac i kći, prema riječima samog Allisona, nisu bili u dobrim odnosima, Dan nije očekivao da će April bjeGUNCA skrivati na ranču. No kako će se nekoliko dana morati

brinuti o njemu, jer je ranjen, vjerojatno će ga sakriti negdje u blizini. A Dan je upravo tu činjenicu namjeravao iskoristiti. Allison nije bio na ranču, znači da April ima mogućnost da se pobrine za Fanshawe.

Izbio na krčevinu i zastao kod živice, koja je poput ograde okruživala dvorište u kojem se nalazila kuća s gospodarskim zgradama. Sve su vapile za pravkom.

Sjahao je, ostavio konja nezavezanog kod živice, te ušao u dvorište. Stupio je na trijem, te pokucao na vrata. Nije bilo odgovora.

Vratio se po konja, doveo ga do korita, zahvatio svježe vode iz bunara i dao mu da pije. Potom ga je zavezao za živicu. Uputio se u staju. Imao je čudan osjećaj da ga netko promatra. Na sjeniku su bile prislonjene ljestve. Dan se počeo penjati. Ali sijena nije bilo. Treba čekati dok ne pokose novo.

Vratio se do niske prizemne kuće. Nije bila zaključana. Ušao je i zatvorio vrata. Soba je bila skromno namještena: nasred dnevne sobe stajao je stol i nekoliko stolaca. Nekoliko izbljedjelih tepiha prekrivalo je pod. Na polici je bilo nekoliko knjiga.

Dan je oslušnuo i zazvao. Međutim, nitko se nije javio. Isprana zavjesa skrivala je vrata. Dan ju je odmaknuo. Bila je to nekadašnja spavaća soba Sama Digbyja. Po svemu sudeći, sada ju je koristila April Allison. Je-

dan zid bio je oblijepljen slikama iz raznih magazina a prikazivale su velike gradove.

Dan je zavirio u kuhinju. Unutra je bio samo zahrđali štednjak. Nasuprot vrata, bio je ulaz u dograđenu sobu, čiji je ulaz također bio zastrt zavjesom. Ova soba služila je kao spavaća soba. Na stoliću kraj kreveta stajala je otvorena knjiga. Dan ju je površno pogledao. Bila je to stručna knjiga iz vodogradnje. Dakle, u toj sobi je spavao Clayton Allison.

Potom se vratio u dnevnu sobu i počeo razgledavati knjige na polici. Sve su obrađivale probleme vodogradnje, kao da pripadaju stručnjaku. Nagnuo se nad kartu rasprostrtu na stolu. Bila je to topografska skica gornjih pašnjaka Hourglassa s kanjonom rijeke Purgatory. Na rubu su bile načrčkane zabilješke i tehnički izrazi, te razne formule, čije značenje Dan nije znao protumačiti. No bilo mu je jasno da je ušao u trag vrlo teškoj i opasnoj stvari. Ako nekakav sitni rančer pušta svoj posjed da propada, a zapravo je stručnjak za vodogradnju, te vrši tajna istraživanja u kanjonu rijeke, onda se radi o nečem sumnjivom.

Dok je Dan Ballard o tome razmišljao, stajao je ledima okrenut prema ulaznim vratima, te nije čuo da se tiho otvaraju. A onda je zagrmio oštar glas Claya Allisona. Tražio je da digne ruke u zrak. Dan je to učinio, a zatim se okrenuo. Alli-

son je znao da je on u kući, pa se zato tiho uvukao u dnevno sobu.

U ruci je držao revolver. Preko lijeve ruke nosio je zamotanu žicu.

– Stavite ruke na leđa, tako da ih bez poteškoća mogu zavezati.

– Jeste li poludjeli? – bunio se Dan.

– Inače ću vas ustrijeliti. I nemojte se zanositi mišlju da ne bih ustrijelio provalnika.

Dan je imao spreman odgovor, ali uvidio je da to ništa ne bi pomoglo. Znao je da je u opasnoj situaciji. Još nije ni smislio kako da se izvuče, a već je bio na podu. Allison ga je drškom revolvera udario po glavi. Pred očima mu se smračilo. Pao je u nesvijest.

Probudio se svezanih nogu i ruku. Allison mora da je napustio kanjon rijeke odmah poslije njega, te prečicom stigao na ranč.

– Slušajte! – javio se Dan – vi ste novi u ovoj zemlji, pa možda ne znate da se ovdje ne napada čovjeka koji vas dođe posjetiti u vašoj odsutnosti. Zbog toga ni ne zaključavamo vrata.

Allison je samo odmahnuo glavom.

– Predlažem da mi radije ispričate zbog čega ste došli ovdje.

– April. – Danov odgovor bio je kratak.

Allisonovo lice se smračilo.

– Možda je ovo razlog više da vas ustrijelim.

– Jučer ste je tražili. Možda sam došao saznati jeste li ju pronašli. Ovdje se brinemo o nestalim ljudima.

– To su bijedne izmišljotine, Ballard.

– Niste nikakav otac, Allison!

To ga je izgleda pogodilo. Prišao je polici s knjigama, te iz jedne knjige istresao fotografiju.

Dan je ugledao ženu koja je bila ista April, imala je samo drugačiju frizuru i izraz lica. Bila je to žena svjesna svoje ljepote.

– Pogledajte, to je njezina majka – objasnio je Allison. – Lice andela, u srcu davao. Jeste li već opazili u životu da se iza svakog zla krije žena?

– Vaša žena?

– Jučer sam vam dao do znanja da moja kćerka ima loš karakter. Naslijedila ga je od nje! Kako biste reagirali, Ballard, da vam žena upropasti život, a morate je i dalje gledati u liku svoje kćeri?

Oči su mu zaiskrile kao u bolesnika. Dan se loše osjećao. Bio je vezan i nemoćan pred čovjekom koji možda nije sasvim normalan.

Allison je stavio fotografiju natrag u knjigu. Odjednom se prihvatio druge teme.

– Godinama ste bili na studiju. Što ste studirali?

– Zar je to važno? ii – Da.

– Poljodjelstvo.

– Dakle, ne graditeljstvo?

– Ne.

– Ja sam po zanimanju inženjer vodogradnje – objašnjavao je Allison. – Vjerojatno ste i sami zaključili prema karti na stolu. Sada sam u mirovini, zapravo na odmoru da bih se bavio svojim hobiem, rančom. Vjerojatno ste vidjeli da nisam baš spretan rančer.

Danu Ballardu to zaista nije morao objašnjavati. Doduše, još nije znao da ga je Dan promatrao dolje kraj rijeke. Bilo mu je neugodno i to što je Dan vidio kartu. Kad bi Allison slutio da on zna više, ne bi ga pustio da ode.

– Slušajte, Allison – javio se ponovno Dan – ja nisam nikakva propalica koja ljudima upada u kuću. Kucao sam i nitko se nije javio. Onda sam ušao. Možete se zbog toga ljutiti, no sada me pustite da odem.

Allison ga je zamišljeno promatrao. Na njegovom licu nije mogao razaznati što sprema. Okrenuo se, pošavši prema vratima, gdje je zastao.

– Zašto ste, do vraga, morali njuškati okolo? Sad moram odlučiti, Ballard!

To baš nije zvučalo umirujuće.

– Dobro razmislite o svemu, Allison – Dan je imao osjećaj da spašava vlastiti život.

– Vratit ću se.

Allison je zalupio vratima.

– Budite sigurni da će me tražiti. Ballardovi jahači će vam uskoro zakucati na vrata.

Dan je znao da je Allison čuo sve što je vikao za njim.

Je li otišao pitati što da se radi s njim, ostaviti ga na životu ili ubiti?

Dan je uzalud pokušavao osloboditi se. Pogledao je po sobi, ne bi li ugledao nešto što bi mu moglo pomoći. Nije našao ništa, a onda se sjeti kuhinje: ondje sigurno ima nekakav nož. Možda bi ga mogao dohvatiti.

Nekako mu je uspjelo da se osovi na koljena, ali napredovao je vrlo sporo. Nije prešao niti polovicu puta do kuhinje, a već je izvana čuo korake. Jedna ruka pritisnula je kvaku na ulaznim vratima.

Odlučio je, znači. Dolazi ili kao krvnik ili osloboditelj. Vjerojatno kao krvnik, jer Dan je znao suviše.

* * *

Wayne Ballard pozvao je Ransomea Pricea u veliku dnevnu sobu, ponudivši ga da sjedne. Posrednik nije okolišao, odmah je iznio svrhu svojeg posjeta.

– Došao sam isključivo kao trgovac. Želim vas pitati jeste li voljni prodati Hourglass.

– Hourglass?! Tko bi ga htio kupiti?

– Znao sam da ćete biti iznenađeni. Sve ima svoju cijenu. Mogu vam samo reći da je za njega zainteresirana grupa poduzetnika s istoka. Traže veliki ranč s posebnim svojstvima. Hourglass bi baš odgovarao njihovim željama. Ima mnogo pašnjaka i dovoljno vode, te bi

mogli uzgajati konje, a podesan je i da primi goste kojima bi prodavali te konje. Njihovi gosti žele ovdje provesti neko vrijeme u jahanju i pecanju. Bili su oduševljeni mojim opisom rijeke Purgatory. Za svaku drugu svrhu rijeka je beskorisna, kao što i sami znate. Ali što se tiče prirodnih ljepota, nema joj premca.

– Koliko biste ponudili? – pitao je Wayne bojažljivo.

– Stotinu tisuća dolara.

– Stotinu tisuća dolara? Ali Hourglass vrijedi trostruko više.

– U normalno vrijeme svakako – ogradio se Price. – Ali ova prokleta suša pobrinula se za suprotno. Vi, naravno, mislite i na goveda, zar ne? Uopće me ne zanimaju. O cijeni možemo detaljnije razgovarati kad se odlučite za prodaju.

– Nisam siguran da vas razumijem.

– Nema smisla da se vrtim kao mačak oko vruće kaše, Ballard. Svima je poznato da vam je Cantrell dao ultimatum zbog Ballardovih izvora. Istoče u ponoć. Ovo je baš pravi trenutak da se o tome razgovara. Možete izbjeći velike nevolje, ako ga prodate.

Wayne je i sam mislio na to. Već je u mislima vidio pred sobom ružičastu budućnost.

– Ne mogu o tome sam odlučivati. Moram najprije razgovarati s Danom, a on će najvjerojatnije biti protiv. Sada nije ovdje, odjahao je, a njegova riječ je važna.

– I moja! – zagrmio je glas na vratima. Na njima je stajao djed, najstariji Ballard.

Stajao je tu, mršav, pognut, oslonjen na štap. Wayne se čudio kako je uspio bez ičije pomoći sići stepenicama. Nemoćna srdžba kuljala mu je iz očiju. Bio je ljut.

– Stotinu tisuća dolara, ha? Stotinu tisuća za znoj i krv triju generacija moje obitelji? Zbog podle izdaje naših susjeda!

Trgovac je ustao. Trudio se da u svom držanju zadrži poštovanje.

– Ne smijete to tako promatrati, gospodine. Ovdje sam samo posrednik između vas i ljudi koji ulažu novac u poslove i nekretnine. Većina rančera u okolici bila bi sretna da može prodati po povoljnoj cijeni. Ali njihovi rančevi ne udovoljavaju željama mojih klijenata. Mislio sam da vašoj obitelji činim uslugu.

– Uslugu? Vi, strvinaru! Naseljavate nedužne ljude po cijeloj zemlji kao plijen Indijancima i divljim životinjama. A kad prebrode sve izazove ovog teškog vremena, pojavljujete se kao spasitelj i kupujete budzašto njihov znoj i krv. Vi ste običan parazit. Eto što ste vi! A sad što prije nestanite s Hourglassa zajedno sa svojom smrdljivom ponudom!

– Djede! – uzviknjo je Wayne užasnut.

Rumenilo je oblilo Priceovo lice. Ipak suzdržavao se i uspio sa smiješkom obratiti se Wayneu.

— Izgleda da ovdje nisam dobrodošao. Dovidjenja, gospodo!

Stari Ballard mu je demonstrativno okrenuo leđa. Na trijemu Wayne se pokušao ispričati.

— Ne znam što da kažem, Price. On je star i bolestan čovjek...

Price mu je smiješeći se položio ruku na rame.

— Sve je u redu, Ballard. Shvatio sam to i sâm. Ponuda ostaje. Razgovarajte o njoj s vašim bratom.

Čim je izišao iz Ballardovog dvorišta, nije imao više razloga skrivati svoj bijes i mržnju prema Ballardovima...

* * *

Danu Ballardu činilo se kao vječnost vrijeme dok se vrata nisu do kraja otvorila.

Pred njim je stajala djevojka. Kad ga je ugledala sklopčanog na podu, kriknula je. Dan se bojavao da će pobjeći od straha. Na sreću nije, ali zurila je u njega kao da vidi sablast.

— Što ste se ukočili? — rekao je nestrpljivo — odvezite me brzo.

— Otac vas je zavezao? — viknula je. Dan je kimnuo.

— Onda će se sigurno brzo vratiti.

Sad ju je mogao bolje vidjeti iz bliza. Bila je zaista slika i pri-lika žene na slici. Ipak je postojala razlika. Izgledala je poput nepokvarenog djeteta prirode. Pitao se je li osim planina i rijeka vidjela išta drugo u životu.

Zašto ju je Allison skrivao od svijeta, kad može na nju biti ponosan? Više nije bila dijete, po godinama, niti izgledom. Imala je ljubavnika.

Obilazila ga je izdaleka. Zastala je na kuhinjskim vratima. Dan se trudio da mu glas zvuči mirno.

— Prepoznali ste me, zar ne? Ja nisam nikakav službenik zakona. Ja sam Dan Ballard s ranča Hourglass. Vaš otac me zavezao i ostavio ovdje dok se ne vrati. Bio je to nespornost. Učinit ćete mi uslugu ako me oslobodite.

Ponovno se borio za svoj život, ali ona nije reagirala. Razmišljao je da li da joj zaprijeti, a onda je odustao. Djevojka koja ima hrabrosti da udari šerifa i oslobodi Lewa Fanshawe iz zatvora, nema baš meko srce.

— Dobro! Onda me ostavite ovdje. Ljudi s Hourglassa razni-
jet će vam ranč, a vašeg oca udesiti čim ga dohvate. A najveću krivicu ćete snositi vi!

Ubrzo zatim izašla je iz kuhinje, noseći u ruci vreću. Vjerojatno hrana za Fanshawe. Odložila je vreću, te bez riječi kleknula kraj njega. Dan je odahnuo s olakšanjem.

— Donesite nož iz kuhinje — rekao je nestrpljivo. Činilo mu se da otpetljavanje čvorova na rukama traje suviše dugo.

Nije ga niti pogledala. Osjetio je da čvorovi popuštaju, no nije mu ruke posve oslobodila. Digla se, uzela vreću, te krenula k vratima.

Imao je muke da ruke oslobodi do kraja. Morao je priznati da je mudra. Vratila se po hranu za Fanshawe. Čim ga je ugledala, znala je da se vratio zbog nje. Dala mu je priliku da se spasi, a istovremeno nije htjela riskirati da joj uđe u trag. Morao se nasmijati.

Bio je slobodan, iako još uvijek slab na nogama. Njegov revolver ležao je na stolu. Odškri- nuo je vrata i pogledao van. Učinilo mu se da u daljini vidi šarenu kariranu košulju. Došla je znači, pješice, a tako je i otišla.

Danov konj je nestao. April ne bi bila tako iznenađena njegovim prisustvom u kući da je vidjela konja svezanog za živicu. Otrčao je u staju. Zaista, našao ga je ondje. Brzo ga je uzjahao, te krenuo prema šumi, gdje je nestala April.

Sunce se već počelo spuštati. Vrućina je popustila. Dan je jahao brzo, pazeći da ga niske grane drveća ne ogrebu po licu. Ugledao ju je na jednoj čistini. Prestrašeno se okrenula i ubrzala tempo. Sustigao ju je i u istom času skočio iz sedla. Brzo ju je uhvatio, te zajedno s njom pao na tlo. Htjela se otkotrljati i osloboditi njegovo stiska, ali tijelom ju je pritisnuo na zemlju, tako da se nije mogla maknuti. Bila je u njegovim rukama. Crna kosa rasula joj se po zemlji, pod svojim grudima osjetio je njene. Nije mogao odoljeti, poljubio ju je.

Pokušala se oteti i izgrepsti mu lice. Čvrsto ju je uhvatio za zaglavke i podigao na noge.

– Vi, mala divljakušo!
– Pustite me!
– Ako mi obećate da nećete pobjeći.

Pustio ju je prije nego je odgovorila.

Uhvatila je vreću i počela skupljati namirnice koje su poispadale.

– To je za Fanshawe, zar ne?

Nije odgovorila.

– Oslobodili ste ga jučer iz zatvora – nastavio je. – O tome nitko ne zna ništa osim mene i jednog prijatelja. A mi nećemo govoriti. Mogao sam vam natovariti na vrat velike nevolje, ipak nisam to učinio. Nemam ništa protiv vas, a ni protiv Fanshawe.

– Zašto ste onda došli ova-
mo?

– Nadao sam se da ću ga naći. Želim mu postaviti nekoliko pitanja. Htio sam da me odvedete k njemu.

– Ustrijelit će vas!

Dan se nasmiješio.

– To je već pokušao. Zato je ranjen. Umjesto u rame, mogao sam ga pogoditi u srce da sam htio, da mi je to bilo važno. Ne obmanjujem vas, želim vas samo uvjeriti da s njim ne želim sukoba. Znate li da se na ovim pašnjacima priprema rat? Kad bih mogao razgovarati s njim, možda bi se mogle izbjeći nevolje. Odvedite me k njemu, April!

Ako je i bila iznenađena što je znao njezino ime, nije to pokazivala. Stajala je pred njim neodlučno. Promatrao je njezino usne i zastidjio se. Pomislio je na Cynthiju. Nije smio podleći iskušenju i poljubiti April. Osim toga poljubac sigurno nije put da zadobije njezino povjerenje.

Konačno se odlučila.

– Dobro, dajte mi oružje i dozvolite da vam svežem oči. Obećajem da ćete se vratiti živi i zdravi.

Malo je trebalo da joj se ne nasmije na lice. Mislio je da je ipak malo prestara za dječje igre. Uspjelo mu je da ostane ozbiljan.

– To mi se čini pošteno.

Izvukao je kolt iz korica. Stavila ga je za opasač svojih hlača. Odvezao je rubac s vrata, te joj ga pružio.

– Možete li vidjeti? – pitala je ozbiljno. Ponovno mu je došlo da se nasmije, ali tada se sjetio da bi time sve pokvario. Očekivala je potvrđan odgovor.

– Nazirem samo svjetlo kad se okrenem prema suncu.

– Trenutak!

Osjetio je da se udaljila. Uskoro se vratila s konjem. Po zvuku je zaključio da je vreću s hranom objesila o sedlo. Potom mu je ruku stavila na jabuku sedla. Potražio je nogom stremen te uzjahao.

– Hoće li izdržati dvostruku težinu? – interesirala se.

Odgovorio je da ne zna.

– Ipak ću pokušati – odlučila je. Uzjahala je iza njegovih le-

đa. Pitao se da li ona očekuje da vezanim očima upravlja konjem. A onda je konj na dodir njezinih peta ipak poslušao i krenuo.

Ovo jahanje Dan neće nikad zaboraviti. Činilo mu se da sanja. Kad su jahali uzbrdo, mislio je da će skliznuti iz sedla, a kad su išli nizbrdo, osjećao je njezinu blizinu. S vremena na vrijeme upozoravala ga je da uvuče glavu zbog niskih grana. Koji put je sama odmaknula granu da ga ne ogrebe po licu. Između njih se pojavio čudan osjećaj drugarstva. Iznenada se zaustavila te skočila s konja.

– Tiho, jahači su u blizini. Položila je ruku na njegovo koljeno. Osjetio je da drži konja za nozdrve.

– Tko je to? – pitao je Dan tiho.

– Cantrellovi.

U daljini su se nejasno čuli glasovi. Dan se nasmijao u sebi. Što bi rekli Cantrellovi da ga vide u ovom položaju? Slobodan, ali vezanih očiju, u pratnji djevojke koja vodi njegovog konja, a njegov revolver ima za pojasom.

– U kojem smjeru idu?

– Prema svom ranču. To ga je umirilo. Držali su se znači termina i čekali da Ballardovi dođu.

Prisjetio se da ga April već dosta dugo vremena nije opominjala da uvuče glavu zbog niskih grana. Pokušavao je u mislima razaznati gdje je.

– Sjašite – iznenada je zapovijedila.

– Mogu li skinuti povez?

– Još ne.

Skliznuo je s konja na kamenito tlo.

– Samo čas, privezat ću konja za grm.

Uхватила ga za ruku i odvela par koraka na stranu.

– Oprezno, pazite da se ne spotaknete.

Pretpostavljao je da se nalaze na kamenoj uzvisini negdje u šumi. Nastojao je probuditi svoje sjećanje.

– Sagnite se.

Poslušao je. Posvuda naokolo mirisalo je na izgorjelo drvo.

– Skinite povez! – zapovjedila je April.

Povukao je rubac s očiju. Nalazio se u pećini u kojoj je bilo upaljeno nekoliko vatri. Iznad jedne se nalazio otvor, poput prirodnog dimnjaka. Vidio je sedlo i pokrivače. April je vreću s hranom spustila na tlo. Zabrinuto je viknula:

– Lew, Lew, gdje si?

– Ovdje!

Dan je začuo Fanshawe iza svojih leđa, a to je potkrijepio i pritisak revolvera u njegova leđa.

Podigao je ruke prije nego se okrenuo. Znao je da je vrlo blizu smrti.

– Čuo sam vas na milju odavde – smijao se Fanshawe.

– Sakrio sam se iza stijene, April. Tako, imaš njegov revolver. Što se dogodilo? Jesi li ga ulovila u njuškanju?

– Dovala sam ga s ranča, Lew. Ne želi svađu, hoće samo razgovarati s tobom.

– Dovala si ga zbog toga čak dovde? – pitao je ljutito.

– Zavezanih očiju. Tako će se i vratiti.

– Natrag, Ballard, k zidu! April, dalje od njega!

Dan je poslušao. Fanshawe je sjeo na tlo nedaleko od njega.

– No, sad si ovdje. Što to treba da znači?

– Imam dva pitanja. Prvo, što osobno imaš protiv mene? Osjećam to. Zašto?

– Odgovor je vrlo jasan. Jer si to ti.

– To baš ne razumijem.

– Jer nisi u mojem položaju – podrugljivo mu se Fanshawe smijao u lice. – Jer se ne moraš klatiti naokolo i iznajmljivati svoj revolver. Jer svaki dan imaš dovoljno za jelo i ne moraš brinuti što ćeš jesti sutra. Često sam gladovao kraj logorske vatre u pustinji. A za tebe su se pobrinuli očevi i djedovi. Jesi li ikada išta učinio u životu, Ballard, da to zaslužiš?

– Jasno mi je na što misliš, Fanshawe. To mi govori više nego što misliš. Postoji još jedan razlog zbog kojeg me mrziš. Jučer sam pred salunom Rialto dokazao da sam bolji u tvom zanatu. Mogao sam te ubiti, Fanshawe.

– Imao si samo više sreće nego pameti. Uskoro ćeš se uvjeriti u to.

April se pomakla sa svog mjesta. Fanshaweova ruka se

trznula. On joj ne vjeruje, prostrujalo je Danu kroz glavu. Uzela je drvo i stavila ga na vatru.

— Imao si još jedno pitanje, Ballard — podsjetio ga je Fanshawe.

— Da. Tko te plaća da me napadaš?

— Koji put radim za novac, koji put zbog vlastitog zadovoljstva.

— Ne želiš reći, zar ne?

— Točno.

Dan se htio pomaknuti sa svojeg mjesta, ali Fanshaweov revolver podigao se prema njegovoj glavi.

— Mogao sam ti poslati šerifa i pratnju u goste, Fanshawe, ali nisam htio. Ne zbog tebe, nego zbog April. Savjetujem ti da se što prije izgubiš s naše zemlje. Dobio sam odgovore na svoja pitanja, sad idem.

— Ne miči se! — zavikao je Fanshawe. — Ne ideš ti nikud!

— Svezat ću mu oči na povratku — javila se April. — Nikada neće pronaći ovo mjesto, Lew.

— Slušaj me, dušo — prekinuo ju je Fanshawe, — jesi li ti na njegovoj strani, ili na mojoj? Nije odmah odgovorila.

— Na tvojoj, Lew. Ti to znaš.

Ona ga ljubi, pomislio je Dan. Riskira mnogo za njega, ide i protiv zakona i protiv oca.

— Danas je subota, zar ne? — javio se ponovno Fanshawe.

April je kimnula.

— Čemu žurba, Ballard? Imamo dovoljno hrane, toplo nam

je, komfor je kao kod kuće. Nije onako kako ste navikli na Hourglassu, ali za nas obične smrtnike je više nego dobro. Neka večeras bude naš gost, April.

Dan je shvatio da je Fanshawe važan Cantrellov ultimatum. Odgovor po koji će doći Cantrellovi bit će drugačiji ako na ranču bude prisutan samo Wayne.

To je zapravo i bio razlog zbog kojeg je Dana izazvao pred Rialtom prvi put. Bilo je isključeno da Fanshawe djeluje zbog vlastitih interesa. Fanshawe je radio za nekog drugog. Za starog Cantrella? To ne bi odgovaralo njegovom karakteru? Allisona? Allison, doduše, nije bio zainteresiran za Ballardove izvore, ali zanimala ga je rijeka Purgatory. Odgovaralo bi mu u svakom slučaju da Cantrellovi pobijede Ballardove.

A sada je Dan Ballard sam uletio u mrežu Fanshawe i Allisona. Ako želi do ponoći stići na ranč, mora uskoro krenuti. Ima li uopće šanse? Mjerio je udaljenost između njega i Fanshawe. Podvukao je noge. Fanshaweovo lice se izmijenilo. Zlurado iščekivanje sijevnulo mu je u očima. Bio bi to dobar razlog da ga ustrijeli, iako Dan nije bio naoružan.

Fanshawe je pripadao vrsti ljudi koji ne poštuju nikakve zakonske norme i pravila.

Dan se pokušao malo opustiti. A onda se Fanshaweovo lice ponovno promijenilo. Podruglji-

vo se smješkao. U Danu je rastao bijes koji je svaki čas prijetio da pređe granicu razuma. April je to osjetila.

– Spusti revolver, Lew!

Stajala je ledima naslonjena na zid pećine. Lice joj je odavalo pomiješane osjećaje. Danovim revolverom prijetila je svom ljubavniku. Dan je vidio kako iznenađenje ustupa mjesto želji za ubijanjem. Fanshaweovo lice bilo je mrko.

– I ti kažeš da si na mojoj strani!

Zvučalo je to kao udarac bičem. Ali revolver u njezinoj ruci nije zadrhtao. Odgovorila je čvrstim glasom:

– On je održao svoje obećanje. Kad sam mu rekla da smo stigli na mjesto, mogao me je napasti, uzeti svoje oružje i početi te loviti. Ali nije to učinio. A sada je red na meni da održim svoje obećanje i da ga živog i zdravog vratim.

– Radi se o stvarima koje ti ne znaš, dušo – pokušao ju je nagovoriti da promijeni mišljenje. – Ne mogu ga pustiti da ode, makar ne odmah.

Vatra je bacala sjenu na njezino lice. Činilo se da će se rasplakati.

– Pusti kolt, Lew!

Glas joj je bio blizu hysterije. Iskušenje je bilo veliko. Dan je u Fanshawe razaznao želju da puca u djevojku. Možda ga je Danovo prisustvo potaklo da se predomisli. U April se odigravala borba između ljubavi i osjećaja časti. Nije htjela dopustiti

da njezina riječ bude pogažena. Fanshawe je konačno ispustio revolver.

U istom trenutku Dan se bacio na nju. Desnom rukom brzo je izvukao revolver koji je Fanshawe imao opasan na lijevom boku, te se strelovitom brzinom otkotrljao u stranu, držeći pri tom oba njegova revolvra u rukama. Kleknuo je na koljena, ispraznio revolvere, te metke bacio u najudaljeniji kut pećine.

– Trebao bih te odvesti šerifu, ali ruke su mi vezane obećanjem koje sam dao. Zbog toga ti samo ponavljam, drži se što dalje od mojih pašnjaka!

Fanshawe se okrenuo prema April.

– Ti, droljo!

Tiho je zaplakala. Glas joj je drhtao.

– On ne zna put do pećine. Vratit će se natrag zavezanih očiju. Lew, sutra ćeš biti sretan što nisam dopustila da učiniš ono što si naumio. Kad razmisliš o tome, Lew, dat ćeš mi za pravo. Vratit ću se k tebi još danas.

– Ne obećajem da ću biti ovdje!

– Moraš ostati dok ti ramé ne zacijeli. Lew, shvati da to moram učiniti? Među nama se ništa nije izmijenilo.

Taj nikad ništa neće razumjeti, pomislio je Dan. April je vjerovala u Fanshaweovu dobrotu. Još nije shvatila koliki je jaz što razdvaja nju i Fanshawe. Ta jedna, naivna i poštena djevojka!

– Idemo! – Dan je krenuo prema izlazu iz pećine.

Slijedila ga je, ali se ipak okrenula k Fanshaweu, koji je već držao oružje u rukama.

Vani se smračilo. Dan je zastao.

– Ovuda – slabašnim glasom javila se April. Uzela ga je za ruku i povelala. Spuštali su se po stjenovitom tlu. Pamćenje mu je grozničavo radilo. Usprkos tami prepoznao je pećinu. Znao je gdje su!

Zastali su. Stavio je sam povez na oči, te joj pružio ruku.

Ponovno ga je povelala do konja i stavila ruku na jabuku sedla. Mogao je i bez poveza, ali igrao je igru zbog nje. Ona nije znala da je prepoznao mjesto, a nije htio da to sazna. Zato je zadržao povez na očima.

Jahali su šuteći. Nakon sat vremena opominjala ga je da se sagiba zbog niskih grana. Palo mu je na pamet da je poslije podne došla i otišla s ranča pješice. Pitao ju je gdje joj je konj.

– Imali smo dva konja, mogeg i jednog konja s ranča Tomahawk kojeg sam posudila. Kasnije sam ga pustila. Moj konj je ostao u blizini pećine. Može se dogoditi da mu zatreba konj, zar ne?

Na sebe nikad ne misli, zaključio je Dan u sebi.

– Zaustavite – javila se uskoro. – Sad možete skinuti rubac.

Učinio je to i ogledao se naokolo. Mjesečina se probijala kroz krošnje drveća. Prepoznao

je puteljak koji s prijevoja brda vodi k ranču Tomahawk.

– Sad smo na pola puta do našeg ranča. Idite samo puteljkom i uskoro ćete se dočepati prerije.

Smiješio se.

– Ta ja sam rođen i odrastao u ovoj zemlji.

– Doviđenja – pozdravila ga je.

Vinuo se u sedlo.

– Koliko dugo ga već poznajete?

– Lewa? Oko mjesec dana. Kad je došao u ovu zemlju, zadržao se u blizini našeg ranča. Jednog jutra sam slučajno nabasala na njega. Kasnije smo se često sretali. Na jednoj šetnji pronašli smo pećinu.

Kimnuo je.

– Zaljubili ste se u njega? A kad ste čuli da će ga linčovati, našli ste načina da ga oslobodite?

– Uopće nisam znala da sam se zaljubila. Ne do prošle noći. Čula sam o vašoj svadbi. Trebao je to biti veliki događaj. Htjela sam to vidjeti. Tako sam prisustvovala strašnom dvoboju. Kasnije sam čula za linč. Ona mi je sinulo što sa radim.

– Ukrali ste, znači, konja s Tomahawka, udarili Abeyja Pottera, a da on uopće nije znao što mu se dogodilo. Fanshawe je imao sretan dan kad je vas upoznao.

– Vi se uzajamno mrzite. Htjela bih da je drugačije.

Slegnuo je ramenima.

– Napustit će ovaj kraj što je moguće prije. Hoćete li s njime?

– Ne znam. Ne znam da li me još voli. Jučer smo govorili o tome, ali sada je ljut na mene.

– Ne idite s njim, April! Ne činite to! – Glas mu je zvučao mekše i nježnije nego što je htio.

Pogledala ga je začuđeno.

– Ne želite da se udam za njega?

– Bojim se da se s vama nikada neće oženiti.

Sagnula je glavu. Možda su je već mučile takve slutnje. Položio joj je ruku na rame.

– Zaljubili ste se u njega, jer ste osamljeni. Vjerujte mi, on će vam donijeti samo nesreću. Za vas je bolje da ne idete s njim. Želim od srca da to ne učinite.

Nagnao je konja u galop. Kad se okrenuo, još je stajala na istom mjestu, gledajući za njim. Podigao je ruku na pozdrav.

* * *

Wayne ga je čekao na verandi.

– Gdje si se dovraga sakri-
vao? Momci te traže posvuda.

– Nije važno gdje sam bio. Da li se u međuvremenu ovdje što dogodilo?

– Posjetio nas je Ransome Price po nalogu nekih svojih klijenata. Želi kupiti naš ranč. Dao je dobru ponudu s obzirom na sušu. Osim toga, načinio sam ugovor za Cantrella.

Dan je pročitao ugovor.

– Dakle, tri potpisa i Cantrel-
lovi imaju sve što su željeli.

Znači, ono što ti je ponudio Pri-
ce nije dovoljan razlog da se su-
protstaviš Cantrellovima?

– Nisam znao hoćeš li se
pravovremeno vratiti. Morao
sam se pripremiti za njegov po-
sjet.

– Ugovor ne bi dobio većinu,
jer ni djed neće potpisati.

– Potpisao bih samo u sluča-
ju da se ti ne vratiš – dodao je
Wayne razdražljivo. – Ne razu-
mijem, zašto se djedov glas još
uopće uvažava?

Dan se smijao.

– Reci mu to!

Wayne se ljutito razmahao.

– Imamo svega dvije moguć-
nosti. Možemo prodati ranč Pri-
ceu, ali ne možemo ovdje ostati
bez kompromisa s Cantrellovi-
ma.

– Ja vidim i treću mogućnost
– prekinuo ga je Dan. – Može-
mo se boriti. Djed i ja glasamo
za tu mogućnost i time je stvar
završena.

Uzeo je ugovor sa stola, pode-
rao ga u komadiće i krenuo u
svoju sobu.

– Kamo, dovraga, ideš?

– U krevet – odgovorio je
Dan mirno. – Cantrellovi neće
noćas doći. Čekali su našu kapi-
tulaciju. Doći će tek ujutro.
Umoran sam i pospan. Laku
noć.

* * *

Dan Ballard se probudio kad
ga je Wayneova ruka prodrma-
la. Sunce je već visoko odskoči-
lo.

– Cynthia dolazi. Prepoznao
sam je kroz dalekozor. Cantrel-

lovi se do sada nisu pojavili. Pustio sam te da dugo spavaš, a sada se požuri.

– Hvala – zijevao je Dan. – Odmah ću sići.

Nakon nekoliko minuta pojavio se na trijemu.

– Zaspao sam. Hoćeš li sa mnom doručkovati, Cyn?

Poveo je Cynthiju prema dnevnoj sobi.

– Morala sam doći da vidim je li sve u redu. Cijeli grad se pita što se događa. Naravno, svi znaju o ultimatumu.

– Cantrellovi još nisu došli po svoj odgovor. Vjerojatno će to učiniti danas prije mraka. Onda, hoćeš li doručkovati?

– Popit ću samo čaj. Čaj koji priprema vaš Charley Wong nenadmašan je. Ljudi se zanimaju za Ballardove izvore, jer su direktno vezani na te izvore.

Uključujući i Ransomea Price, mislio je Dan.

Dalje su čavrljali o nevažnim stvarima dok se na ulaznim vratima nije pojavio Braney Partridge.

– Dolaze jahači sa sjevera. Šestorica.

– Cyn, ostani u kući!

Nije ga poslušala, krenula je za njim na trijem. Wayne mu je stao s desne strane, Partridge s lijeve. Cantrellovi su ujahali u dvorište. Nitko ih nije pozvao da sjašu.

– Ponoć je već davno prošla, Ballard. Zar ste mislili da se šalimo?

Svojim pitanjem obratio se Wayneu. Dan mu je prepustio

odgovor. Znao je da mu se neće usuditi suprotstaviti.

Razmislili smo, Cantrell. Ostat će onako kako je bilo. Goveda s ranča Tomahawk mogu se na našim izvorima napajati kao i ranije, uostalom kao i ostali rančeri iz susjedstva.

Cantrellove usne razvukle su se u podrugljiv smiješak.

– Ta odluka je loša, ne mislite je mijenjati?

– Upravo ste dobili naš odgovor.

– U redu. Htio sam vam olakšati život. Naš i vaš ranč mogli su spasiti svoju stoku, ali vi hoćete drugačije. Vraćamo se u naša brda. Dotjerat ćemo svu našu stoku i zaposjest Ballardove izvore.

U Dinu je prekipjelo.

– Rekli ste što ste imali, Cantrell. Ljudi s ovog ranča uvijek su se prema vama odnosili pošteno. To vam odjednom nije dosta, nego želite susjedima uskratiti vodu. Ballardovima ste postavili drski ultimatum, umišljajući da možete upasti u našu zemlju i oduzeti nam našu vodu, te nam velikodušno dopustiti da je i dalje koristimo. Ali izbijte si to iz svojih glava. I dalje smijete napajati onoliko goveda koliko smo dozvolili ostalima. A sad se gubite s Hourglassa.

U ime Cantrellovih govorio je otac. Sada se odjednom javio Mace. Nije bio najstariji od braće, ali zato najviši i najteži.

– Preglasan je za gradskog gospodičića, oče. On je nagovo-

rio Waynea da ne ustupi izvore. Imao je prekjučer vrašku sreću u gradu, pa sad misli da je glavni ovdje. Da ga malo protresem?

Cantrell je promumljao nešto nerazumljivo. Dan nije mogao dokučiti je li to pristanak ili odbijanje. Morao je nešto poduzeti ne bi li zadobio povjerenje svojih ljudi s obzirom na predstojeću situaciju.

— Ja sam zato da konačno začepiš svoja pogana usta. Sjaši i odpasaj revolvere.

— Ne, Dan... — zavrištala je Cynthia iza njegovih leđa.

Ali Dan Ballard se jednim skokom našao van trijema. Prijećeg pogleda pristupio je Maceu Cantrellu, svukao ga kao s konja i dlanom udario preko lica.

Mace je stajao pred njim razrogačenih očiju. Nije vjerovao da se to njemu događa. Tada je otkopčao svoj opasač i bacio ga na stranu, a onda se divljim krikom bacio na Dana. U nastupu slijepog bijesa nekontrolirano je udarao svojim velikim šakama. Dan ga je desnicom pogodio u usta, a lijevu mu sjurio u želudac. Mace je stenjajući hvatao zrak.

Dan je i dalje mlatio Macea. Mislio je da će borba uskoro završiti, međutim, bila je to zablude. Ova masa od mesa i kostiju nije se moglo samo tako izbaciti iz borbe. Iako je Mace, zaslijepjen mržnjom i bijesom, udarao gdje je stigao, nije bio nimalo iscrpljen. Jedan od njegovih

udaraca dohvatio je Dana iza uha. U Danovoj glavi zazujalo je tisuću osa. Pao je na koljena boreći se s nesvjesticom. Mace je uočio da mu je to šansa da završi borbu u svoju korist. No Danu je ipak uspjelo da se iznakne, a tada je glavu zabio u Maceov trbuh. time je dobio na vremenu. Uspravio se na noge.

Izmijenili su još nekoliko oštih udaraca, a onda je Dan opet pogriješio. Pogled mu je na sekundu odlutao na Cynthiajino izbezumljeno lice. To ga je skoro stajalo poraza: Mace ga je dohvatio, pao je a Mace je podigao nogu ne bi li ga čizmom dokrajčio. Dan se napregnuo iz petnih žila i uspio uhvatiti nogu spremnu na udarac. Mace je pao, zakotrljali su se, a onda je Dan začuo uzbuđen povik:

— Na noge, budalo. Na zemlji nemaš nikakve šanse protiv njega!

Bio je to djed, sinulo mu je. Imao je pravo. Kad je Mace ponovno bio pod njim, skočio je Dan na noge. Dok se Mace s mukom uspravio, sakupio je Dan snagu koja mu je još preostala. Znao je da ne smije Maceu dopustiti da se oporavi. Zato je odmah napao. Odalamio ga je po bradi. Mace se složio na zemlju i ostao ležati u prašini raširenih nogu i ruku.

Dan se odmaknuo teško dišući. Košulja mu je bila razderana, jedno oko natečeno i zatvoreno, usnice su mu krvarile. Okrenuo se k trijemu. Partridge

je stajao s revolverom u rukama.

— U redu, Cantrellovi! Uzmite svog borca i prebacite ga preko sedla! Sve što ste trebali znati, Dan vam je već rekao. A sad svi van!

Stari Cantrell pogledavao je Macea kao netko tko ne shvaća što gleda. Polagano je sjahao, te došao k Maceu.

— Ustaj, prokleta budalo! — rekao je prezrivo.

Međutim, nije koristilo.

— Heb, Ring, pomozite mi.

Dan je opazio u Wayneovim očima sućut i poštovanje, a na Cynthiainom licu gađenje.

I djed je sišao iz svoje sobe oslonjen na štap.

— To je prošlo — javio se Partridge — ali oni će se vratiti, da bi, kako je Cantrell rekao, izborili slobodan prolaz za stoku. Dđdi, Dan, pomoći ću ti uz stepenice. Reci, što ti je zapravo bilo? Ležao si na tlu, kao da je s tobom gotovo. A onda si se ipak osovio na noge i poslao ga u carstvo snova. Kako ti je to uspjelo?

— Pitaj djeda!

Pogledao je prema njemu. Stari se smijuljio.

* * *

Kad su ga uveli u kuću i posjeli u naslonjač, ušla je Cynthia. Došla je kao duh, blijeda i tiha.

— Moram natrag u grad — rekla je tiho.

— Pričekaj nekoliko minuta, ići ću s tobom.

U njezinim očima još je bila odbojnost. Već ga je jednom pogledala na taj način. Onda kad su se trebali vjenčati, ležala je na divanu u ordinaciji svog oca i kad je otvorila oči ugledala je njega s revolverom u ruci.

— Žao mi je da si morala prisustvovati ovom događaju, Cyn.

Odbojnost je ustupila mjesto srdžbi.

— Bilo je grozno, a posve nepotrebno. Rekao si što si imao. Cantrellovi su te razmjeli. A samo zato što te je onaj veliki bik izazvao, morao si odmah reagirati kao uvrijeđeni dječak.

— Krivo sudiš, Cyn, nije bilo tako.

— Bojim se da ću uvijek o tome misliti na ovaj način. Nedavno sam ti rekla da upravo tražiš kavgu. Sad vidim da sam imala pravo.

Wayne ju je promatrao prijekorno, odmahujući glavom.

Cynthia je uzdignute glave napustila sobu.

Dan je čuo topot konja u dvorištu, te se pokušao uzdignuti.

— To je Cynthia — umirivao ga je Wayne. — Otišla je u grad. Bolje je tako. Kasnije ćeš razgovarati s njom.

— Sumnjam da s nama može biti lošije nego što je sada — prošaptao je Dan umorno.

Stavljali su mu obloge na lice i ruke. Godilo mu je.

— Drago mi je da si rekao što ih ide, Dan — Wayneov glas zvučao je zadovoljno. — Čini mi se da mi je veliki kamen pao sa srca. Najgore je bilo to što ni-

sam znao kako da postupim, ova ucjena, pa čekanje da rok istekne. Osjećam se ponovno kao slobodan čovjek.

– Ti si dobar čovjek, Wayne. Znao sam to uvijek.

– Staviti ćemo te na ležaj, Dan. Odmori se malo!

Kuhar mu je stavio mokri ručnik na lice, a Wayne mu je skinuo čizme.

– Wayne ne gubi vrijeme sa mnom. Moramo se pripremiti za borbu. Cantrell će dotjerati svoja goveda, budite sigurni.

S vrata sobe začuo se glas predradnika:

– Ne bi li bilo bolje da ih preduhitrimo?

– Ne! – odlučio je Dan. Držat ćemo se zakona, Barney. Odvest ćemo ljude na Ballardove izvore. Charley će uzeti svoja kuhinjska kola. Čuvat ćemo izvor. Cantrellovi će nas zateći spremne.

* * *

Kad se Dan probudio, maknuo je ručnik s lica. To ga podsjeti na April. Mračilo se. Ustao je te se odšetao do trijema. Vani je bilo ugodno. Nije se osjećao tako loše, kako je mislio. Na stolu dnevne sobe čekalo ga je hladno pečenje i kruh. Dobri stari Charley mislio je na njega. Navukao je čizme. Nakon jela osjetio je da mu se vraća snaga u obamrle udove.

Tišina je ležala nad rančom. Izašao je u dvorište. Gospodarske zgrade i zgrada u kojoj su stanovali kauboji bile su praz-

ne. Kola s kuhinjskom opremom također nisu bila u šupi. Osedlao je konja i krenuo prema sjeveru.

Misli su mu stalno lutale k April. Sjećao se njena lika, pogleda... Neprestano mu je pred očima lebdjela slika kako na rastanku stoji i dugo gleda za njim. Razmišljao je i o Lewu Fanshawe i Claytonu Allisonu. Nije se smio opterećivati nevažnim stvarima, jer je rat za pašnjake započeo. Cantrellovi su bili uvjereni da će pobijediti Ballardove i zaposjesti njihove izvore. U ovom trenutku nije mogao ništa učiniti za April. Bila je izgubljena već od onoga dana kad se upustila s Fanshaweom. Otići će s njim i nema ništa što bi on, Dan, mogao učiniti da je odvрати od te glupe ideje. Možda, ipak...

Prestrašio se te misli, te nagne konja u brži kas, htijući time odagnati misli koje su mu se počele rojiti u glavi. Kad se približio Ballardovim izvorima, vidio je da su zapaljene tri vatre. Osim kola s ranča Hourglassa, bila su još dvojica kola ovdje. Kauboji s četiri ranča zaposjeli su izvore, s Hourglassa, Circle Bara, Hashknifea i Wagonwheela. Kad je sjahao, Wayne mu je pošao u susret.

Dan se smiješio.

– Novosti su se brzo proširile?

– Cynthia je vraški brzo odjahala u grad – rekao je Wayne. – Vijesti koje je donijela, imale su brzi učinak. Još pu-

tem je srela Jimma Satterwaittea. Odmah je sa svojim ljudima krenuo ovamo, pa je bio kod izvora još prije nas.

– Pošalji ih kućama, Wayne.

– Ne razumijem, Dan! Wayne je odmahnuo glavom.

– Zašto da ne prihvatimo njihovu pomoć?

– Pošalji ih kućama – ustrajao je Dan. – Ovo je naša borba.

– Ali i njihova. Ako Cantrellovi Ballardovima uzmu izvore, neće moći više napajati svoju stoku.

– Imaš pravo, ali svejedno ih vrati kućama. To mora biti isključivo naša borba. Kako sada stvari stoje, ovo je borba između Hourglassa i Tomahawka. Ako ostanu ovdje, Cantrellovi će shvatiti da je zaloga prevelik za njih same, pa će pozvati cijelu hordu revolveraša u pomoć, jer drugog izbora neće imati. A onda će izbiti rat za pašu koji neće dati pobjednika. Neka idu kućama, Wayne!

Barney Partridge se umiješa:

– Ima on pravo, Wayne.

Danu je još netko pritekao u pomoć.

– Naravno da ima pravo! To sam ti već rekao kad su stigli ljudi s Wagonwheela. Ali nisi mario što ti govorim.

– Djede! – uzviknuo je Dan iznenađeno. – Koga, đavola ti tu tražiš?

Wayne je bespomoćno širio ruke.

– Pokušao sam ga nagovoriti da ostane kod kuće, ali zapovje-

dio je Barneyju da mu osedla konja. Bojao sam se da će pasti.

– Radi se o Ballardovim izvorima, a ja sam Ballard, i imam puno pravo biti ovdje.

– Točno je što kažeš, djede, ali ovdje zapovijedamo ili Wayne ili ja. Vрати se na ranč.

Zurili su jedan u drugog. Sad su bili još sličniji. Bijes je obuzimao starog Ballarda, ali ipak se uspio savladati.

– Malo više poštovanja prema mojim godinama, Dan! Sretan sam što možete bez mene. Želio bih da te može vidjeti otac.

– Jahač na jugu – javio se Wayne.

Djed je također pogledao u naznačenom pravcu.

– Čini mi se da je malo prebrano za Cantrellove.

Bio je to Ransome Price. Nije pozdravio kad je došao.

– Čuo sam novosti od Cynthije i zato sam došao. Bit će rata, zar ne?

Dan je pristupio bliže.

– Cynthia je došla brzo, vi također.

– Kakva sloga vlada ovdje, Ballard! – Price je bio ironičan.

– Jučer sam Wayneu dao jednu ponudu. To je dobar način da se rat izbjegne. Prodajte Hourglass ljudima koje zastupam. Zaboravite Ballardove izvore i sve brige koje imate, nestat će.

– Sada znam – prekinuo ga je Dan čudnim mekim glasom – odakle Cynthiji njezin novi način razmišljanja.

– Odgovor je već dobio – javio se djed – još jučer.

– Znači sve je jasno – preuzeo je Dan ponovno riječ – a sada nestanite s naše zemlje.

Trgovcu je maska pala s lica.

– Dugo sam čekao da doživim propast Ballardovih a sada će se to konačno dogoditi.

– Uvijek sam cijenio čovjeka koji daje oduška svojim osjećajima – rekao je ledenim mirom Dan.

I ljudi s ostalih rančeva koji su bili u blizini čuli su prepirku Pricea i Dana. Zavladała je čudna, neugodna tišina. Price je, čini se shvatio da se u svojoj srdžbi nije baš mudro ponio. Divlje je podbo konja, nagnavši ga u galop.

Netko od prisutnih je glasno opsovao.

– Dobro, sad nam je makar pokazao na čijoj je strani.

Dan je pošao prema svom konju te se vinuo u sedlo. Wayne ga je slijedio.

– Moram još nešto obaviti – objasnio mu je Dan. – Cantrellovi ne mogu doći ovamo prije sutra u podne. Potrebno im je vremena da sakupe stoku. Vratit ću se na vrijeme.

– Nećeš valjda ponovno na sjever?

– Hoću. Trebao bih vam reći razlog, ali ni sam ga ne znam. Pobrini se da se djed vrati kući. Pokušat će se oprijeti, jer želi sudjelovati u borbi.

– Ne mogu te pustiti da samo tako odeš, dječake moj. Uzmi Barneyja sa sobom.

Dan je odmahnuo glavom.

– To je nešto osobno, moram to obaviti sam. Sjećaš li se pećine koja je nekoliko kilometara udaljena od Digbyjevog ranča? Kad sam je pronašao, nazvao sam je »Logor razbojnika«. Sjećaš li se onda, kad je padala jaka kiša pa sam cijelu noć proveo u toj pećini, a ti i Barney ste me tražili cijeli dan?

– Da, sjećam se.

– Idem u tu pećinu, Wayne.

Ako se ne vratim do sutra ujutro, pošalji Barneyja da me potraži.

– Put te vodi uz granicu Tomahawka. Ubit će te ako te opaze. Moraš li ići?

Dan se nasmijao.

– Da, moram ići.

* * *

Clayton Allison je imao muke da pronađe Ransomea Pricea i da ga upita, treba li da poštedi život Dana Ballarda ili da ga ubije. Kad ga je konačno našao, Price je bio više neko jasan. Bila je to izvanredna prilika da se riješi omraženog čovjeka. Allison je hitno trebao nešto za hrabrost, prije negoli izvrši ubojstvo koje je od njega zahtijevao Price. Kad se vratio na ranč, pao je već mrak. Nije se dao u kuću. Odgađao je susret sa žrtvom. Radije se prihvatio priprema za pokop Dana Ballarda kad ga ubije. Počeo je kopati raku. Tek tada je ušao u kuću. Na svoje veliko iznenađenje i olakšanje, bila je prazna.

Kad se kasnije probudio u svojoj sobi s gorkim okusom u ustima, sunce je već bilo visoko. Skuhao je kavu u kuhinji da se osvježi. U dnevnoj sobi na podu ležali su ostaci konopca kojim je Danu Ballardu svezao ruke. Sjetio se i groba kojeg je bio iskopao. Rukama je bespomoćno prekrivio lice i zajecao kao malo dijete.

U tom trenutku u kuću je ušla April.

Čim ju je ugledao, opazio je promjenu na njoj. Još je bila divlja kao i ranije, odjevena u iste hlače i košulju koju je nosila jučer, ali na licu je imala drugačiji izraz lica nego što je navikao. U očima nije više bilo straha, odrasla je i osjećala se prema njemu ravnopravnom. Bio je toliko iznenađen, da se kukavički sakrio iza svog bijesa.

— Gdje si, do vraga, bila posljednjih dana? Trebao bih te išibati.

— Ti si uvijek znao bolje udarati riječima — odgovorila mu je. — Zbog toga nisi nikad uzimao prut.

S vrata je produžila u svoju sobu. Ondje je nešto tražila, a onda se ubrzo vratila u sobu sa starim kovčegom u ruci.

— Kamo ideš?

— Što dalje od tebe.

— Ja sam još tvoj otac. Ne dopuštam ti da odeš.

Zvučalo je to više bespomoćno, nego kao zapovijed.

— Već te dugo ne priznajem za oca. Noćas sam bila ovdje.

Na dva mjesta sam mogla otići. Izabrala sam ovo, jer mi je jedan čovjek rekao nešto što me nagnalo na razmišljanje.

— On? — Allison je pokazao na konopac na podu. — Tako, sad znam kako mu je uspjelo da pobjegne.

— Da, oslobodila sam ga. — Prkos je zasjao u njenim očima. — Ljubim ga!

Sad je čuo nešto za što se mogao uhvatiti. Prezrivo ju je pogledao.

— Zaljubila si se u Dana Ballarda! Muškarca koji je zaljubljen u drugu ženu? Ali, naravno, što to smeta. Smotat ćeš ga oko malog prsta. Slika i prilika si svoje majke!

Prišla je polici na zidu, uzela knjigu, te iz nje istresla sliku svoje majke. Potom ju je gurnula u džep košulje.

— Je li moja majka ikad ostavila nekog vezanog na podu i ikada nekome noću u šumi kopala grob? Htjela sam spavati na sjeniku, jer sam se bojala tvoga otrovna jezika. Čula sam kad si se motao po staji. Slijedila sam te. Vidjela sam i kako si kopao raku. Znala sam za koga je. Bila sam sretna što sam ga našla prije tebe.

— Ti, ti si vidjela kako sam...

— Zbog toga sam počela parkirati svoje stvari. Namjerno sam čekala da se probudiš da ti mogu reći zašto te ostavljam.

— Vjeruj mi, April! — zavikao je očajno. — Bio sam sretan kad sam vidio da nije ovdje. Nisam

to htio učiniti. Vjerujem da to nikada ne bih mogao izvršiti.

— Ne znam čime se baviš od kako smo došli u tu prokletu zemlju. Jučer si mi pokazao da i ubojstvo spada u tvoj posao. Koliko puta si me ponizio zbog majke? Govorio mi da ću loše završiti, ti si me uvjerio da sam loša djevojka. Možda i jesam, ali samo zato jer sam tvoja kći. Sada shvaćam zašto te je majka ostavila. Jer si loš. Možda si i za nju bio iskopao grob, a ona je to saznala...

— Ne, nije tako! — Allison je vikao nekontrolirano.

Uzela je kovčeg i krenula prema vratima. Htio ju je zadržati, no nije smogao snage da se pomakne. Znao je da je ovako ili onako izgubljena za njega.

— Kamo ćeš? — pitao je potišteno.

— K jednom muškarcu. Ne k Danu Ballardu jer on pripada drugoj. Čovjek kojem idem tvoje je vrste. Ubojica! Ali možda će mi uspjeti da ga izmijenim.

— Udat ćeš se? Zar Lew Fanshawe? Ti si bila onda u gradu i oslobodila ga iz zatvora! Znao sam!

— Da, Fanshawe. Mogla sam učiniti i gore od udaje. Misli na moj loš karakter o kojem si tako često govorio.

Izišla je kroz vrata i zalupila ih za sobom.

Još dugo je ostao sjediti razmišljajući o godinama koje su prohujale u nepovrat. Mislio je na April i na svoju ženu. Možda je sve moglo biti drugačije.

Iznenada je netko zakucao na vrata.

— Allison?

— Neki neugledan čovjek pomolio je glavu kroz vrata. Allison je kimnuo.

— Plaćen sam da vam ovo donesen što prije. Stavio je na stol omotnicu. — Kako sam rekao, već sam plaćen za ovu uslugu.

Potom je nestao.

Omot je još dugo ležao neotvoren na stolu. Konačno se smračilo. Allison je zapalio svjetiljku i počeo čitati pismo. Iako nije bilo potpisano, znao je da je od Pricea.

— Znam već, čitao je, da vam je B. pobjegao. Ali nema nikakvog razloga da ga se bojimo, niti da mijenjamo naše planove. B. nije više važan. Javljam vam to da ne bježite, jer vas još trebam. Hourglass je odbacio ultimatum Tomahawka. Cantrellovi skupljaju goveda po brdima, kako bi preuzeli Ballardove izvore. Hourglass će se boriti, a Cantrellovi će ih raznijeti.

Allison je ispustio pismo na pod. To ga više nije zanimalo. Smišljao je plan kako da iskupi ostatak svog života i bar jednom učini nešto dobro. Izašao je na trijem. Pogled mu je odlutao prema ranču Tomahawk. Zadržat će Cantrellove tako da će zaboraviti rat za ispašu. Toliko duguje Ballardovima zbog April. Ona ljubi Dana. Neće nikad saznati o njegovoj žrtvi niti promjeni koja se u njemu dogodila.

Dan Ballard preskočio je isušeno korito potočića i uputio se u šumu. U međuvremenu se smračilo. Izbio je na čistinu obasjanu mjesečinom. Na ovom proplanku, na kojem je Digby nekada pasao svoja goveda, ugledao je jahača kako mu dolazi u susret. Dan je bio siguran da ga je prepoznao, Lew Fanshawe.

Povukao se natrag u sjenu šume, uzeo pušku u ruke, te otakočio kokot. Pustio je Fanshawe da dođe posve blizu, tako da mu može prepoznati lice. Odjednom se stvorio pred njim.

— Ruke uvis!

Fanshawe je bio iznenađen.

— Više voliš bez rizika, ha? — prezirno je razvukao usne.

Dan mu se približio još više. Lijevom rukom mu je izvukao oba revolvera iz korica.

— Gdje je ona, Fanshawe?

Fanshawe ga je čudno pogledao.

— April?

— A tko drugi?

— Odakle da ja to znam? Ta ti si s njom jučer otišao.

— A ti si joj potom umakao, zar ne? Tvoj konj ima žig ranča Digby. Allison mora da je od Digbyja kupio ranč zajedno sa stokom. Znači, to je konj na kojem je April došla u grad da te oslobodi iz zatvora. Konja s Cantrellovog ranča pustila je da ode a ovoga je ostavila kraj pećine.

— Možda mi ga je poklonila.

To bi ona za mene uvijek učinila. Smeta li te to?

Dan je ignorirao porugu u njegovom glasu.

— Gdje je ona, Fanshawe?

— Tako, zatelebao si se u nju!

— Njoj je potreban prijatelj.

To nije teško vidjeti. Jučer mi je spasila život, čak dva puta. Vratio sam se da budem siguran da joj se ništa nije dogodilo. Ali ti to, naravno, ne možeš razumjeti.

— Razumijem da tražiš nju, a ne mene. Onda me pusti da prođem.

Igra se sa mnom mačke i miša, pomislio je ljutito Dan. Mrzi me i želi me povući za nos. Bilo mu je dosta. Skočio je s konja, te povukao Fanshawe na tlo.

— Govori, govori, proklet da si! Dva puta sam te pitao gdje je.

Fanshaweovi zubi bljesnu bljesnuli su na mjesečini.

— Što si se prestravio? Ona je kod pećine. Vratila se tek danas, prilično kasno s kovčegom. Mora da se svadala sa starim. Htjela je otići sa mnom.

— Dvoje na jednom konju, malo je presporo, zar ne? Nisi se htio s njom opterećivati, ha? Rekao si joj kako moraš nešto obaviti, a onda ćeš se vratiti po nju?

— To je tvoja priča, Ballard.

— Smijao mu se u lice. — Mislim da ne znaš što se prethodne noći dogodilo između nas. To će te dotući, jer si zaljubljen. Lako ćeš nas zamisliti u tami

pećine. Boljet će te, kao da sam te ubo nožem, jer je ljubiš, a ja ću ti se smijati.

Danova šaka je poletjela. Fanshawe nije mogao izbjeći udarac. S mukom je sjeo. Mržnja mu je plamtjela iz očiju.

— Vrlo si hrabar kad u jednoj ruci držiš revolver, a drugom udaraš.

Dan je gurnuo revolver u korice. Uhvatio je Fanshawe za košulju i podigao ga na noge.

— Govori! Govori ili ću te premlatiti!

Stajali su oči u oči, obuzeti mržnjom i bijesom. Fanshawe je osjetio da je igra postala preopasna za njega. Radije će govoriti.

— Mogao sam je povesti sa sobom, ali zahtijevala je da se prije vjenčamo. Zbog toga sam pošao sam. Bila bi ugodno društvo tjedan ili mjesec, a kasnije bi mi smetala. Zar da se opterećujem? Osim toga, ona ne bi pošla sa mnom zato jer me voli, nego naprosto zato što nije znala što bi. A žena koja želi nekog drugog, nije mi potrebna.

— Je li to sve? — pitao je Dan.

— Ne, proklet da si! Mogao sam od nje učiniti squaw, da se ti nisi pojavio. Bila je dovoljno ludu da me izbavi iz zatvora, ali otkako je jučer bila s tobom, promijenila se. Zapravo, trebao sam je povesti sa sobom, makar po cijenu vjenčanja, samo da tebi napakostim.

Dan ga je ponovno udario.

— Ovaj sam ti udarac ostao dužan u zatvoru — rekao je

kratko Dan. — A onaj prvi zbog April.

— Na šakama nisam nikad bio naročito dobar, a revolver još imaš samo ti.

Na mjesecini je zasvjetlucala cijev revolvera kojeg je Dan oduzeo Fanshawe i odbacio u stranu. Fanshawe ga je digao sa zemlje i utaknuo u opasač. Odmaknuo se od njega petnaestak koraka.

— Potegni, gade!

Stajali su na mjesecini nepomično jedan nasuprot drugome. Dan Ballard se sjetio suncem obasjane ulice u Ballardtonu i dana kad ga je Fanshawe izazvao. U Fanshaweovim očima opet je opasno zasvjetlucalo, ali Dan se nije bojao. Znao je da će ponovno biti bolji. Čekao je siguran u uspjeh. A onda se Fanshaweov izraz lica promijenio.

— Do vraga s tim!

U njegovom krik u bilo čak ni bijesa.

Dan je kimnuo smiješeći se. Krenuo je prema njemu. Fanshawe ga je očekovao sa strahom.

— Prošle noći sam htio da odeš iz ovog kraja. Nisam vjerovao da si Cantrellov čovjek. Ali odao si se kad si me htio po svaku cijenu zadržati u pećini do isteka roka za ultimatum. Sada je rat neizbježan, Fanshawe. Pobrinut ću se da Hourglass ima jednog neprijatelja manje. U blizini ima koliba, gdje ću te ostaviti svezanog, a kad se sve završi, vratit ću se po tebe i predati te šerifu Potteru.

Fanshawe je problijedio.

— Ostavit ćeš me ondje satima vezanog?

Nije mogao sakriti strah koji ga je obuzao.

— Ostavit ćeš me vezanog dok vatra divlja bregovima?

— Vatra? — viknuo je iznenađeno Dan.

Fanshawe je pokazao rukom prema sjeveru.

— Zar ne osjećaš miris? Nema vjetra, pa se ne širi brzo. Ne možeš me ostaviti vezanog usred šumskog požara!

— Psst, šuti! — Dan je osluškivao pucketanje.

Fanshawe je imao pravo. Još je bilo daleko odavde, jer nije bilo vjetra, ali to se uskoro može promijeniti.

Užasnut je potrčao prema svom konju, te se vinuo u sedlo. Bijesno je odmjeravao Fanshawe.

— A ti si otišao i nju ostavio usred vatre? Trebao bih te ubiti. Ali ja nisam ubojica, iako bih trebao ustrijeliti ništariju poput tebe.

Dan je u bijesnom galopu krenuo preko proplanka.

Fanshawe je stajao kao skamenjen. Dan Ballard je znao da on ima u koricama nabijen revolver, no ipak mu se usudio okrenuto leđa.

* * *

Prema rastućoj toplini Dan je znao da je blizu požara. Kad je izbio na obronak, vatra je već došla do njegova podnožja. Konj je bio uznemiren, dahtao je, htijući pobjeći od dima i vru-

ćine. Dan je morao upotrijebiti svu svoju snagu da ga zauzda.

Pokušao je ustanoviti u kojem se smjeru vatra širi. Činilo se da udolinom isušenog potoka ide sve dalje. To bi moglo odsjeći Cantrellove od Ballardovih izvora. No to nije bila utjeha za Dana. Postalo mu je tako vruće da se počeo znojiti. Jahao je paralelno sa smjerom u kojem se širila vatra. Samo da drveće ne bukne, vatra bi se tada munjevito prenijela od vrha do vrha, a onda ludačkom brzinom raširila i presjekla mu put do pećine.

Bilo mu je teško ocijeniti koliko je udaljen od pećine. Dim je zastirao vidik. S njegove desne strane bio je gusti dim. Odjednom se pobojavao da ide u krivom smjeru, da je izgubio orijentaciju. A onda je ispred sebe ugledao tamni, visoki obris. Odahnulo je od olakšanja.

Pećina je bila na drugoj strani brda. Oči su mu bile pune suza, tako da skoro ništa nije vidio. Jahao je oko brda, izašao iz dima koji ga je bio okruživao, te krenuo u suprotnom pravcu prema mjestu koje je još bilo u tami. Kad se uspeo po stjenovitom tlu, ugledao je nejasne obrise otvora pećine. Skočio je s konja, te ga privezao za grm.

Ostatak stjenovitog uspona morao je proći pješice. Dim i pucketanje vatre na ovom mjestu nije se osjetilo tako jako kao dolje. Ako se vatra proširi čak do pećine, što onda?

Uteturao je unutra. U pećini nije gorjela ni jedna vatra.

– April!.....viknuo je glasno.

Nije bilo odgovora. Po prvi put se zaista uplašio. Možda je pješice pokušala doći do Digbyjevog ranča, a vatra joj presjekla put. Od same pomisli zavrtilo mu se u glavi, koljena su mu otkazala. Odjednom je začuo šum. Iz tame pećine netko se približavao. Nečije drhteće ruke dotakle su mu rame.

– Dane! – tiho je rekla April.

Naslonila se na njega, a njegove ruke su je zagrlile.

– O, pronašao sam te!

– Pokušala sam stići do kuće – disala je teško – ali vatra mi je presjekla put, pa sam se vratila.

– Imam konja!

Povukao ju je prema izlazu. Polako su silazili, jer je dim bio sve gušći. Konja nije bilo. Je li uopće još ovdje ili je pobjegao? Onda je opazio mjesto na kojem je grm bio iščupan zajedno s korijenjem.

– Konj je pobjegao! – s užasom je konstatirao Dan. Nikad u životu se nije tako jadno osjećao.

– Da se vratimo u pećinu?

Skoro je pristao. No što će biti ako od vrućine ne budu mogli disati?

– Ne!

Uzeo ju je za ruku. Krenuli su prema jugu. Vatra je bila iza njihovih leđa, napredujući za njima u jedinom slobodnom smjeru.

Pojačali su korak. Dan je vukao April za sobom. Izbili su na

malu čistinu, gdje su malo odahnuli. Krenuli su prema obronku koji je još bio obavljen tamom. Nabasali su na pute-ljak, koji je vodio prema istoku. Slijedili su ga. Nisu imali velikog izbora. Mogli su poći ili prema istoku ili prema jugu. Ostali puteljci vodili su još dublje u šumu. Trčali su dok su imali snage. Zastali bi da dođu do daha, a onda, ugledavši iznad sebe zacrvenjeno nebo, smogli su snagu da nastave ovu bjesomučnu utrku s vatrom. Posrtali su po usjeklini. U njihovoj blizini već su tinjale grane.

– Sustigao nas je! – dahtala je April.

Znao je da ima pravo. I sam je osjećao kako se požar igra s njima kao mačka s mišem. Mislio je da će mu pluća prsnuti od napora. Rukom je brisao znoj s lica.

– Moramo dalje – rekao je.

Zastali su. Promatrao ju je u ovom nestvarnom svjetlu. Nasmiješio se njezinom čadavom licu. Povukao ju je za ruku. Puteljak se gubio u zamršenom bespuću izlomljenog drveća. Sad su morali skakati preko oborenih stabala. To ih je usporilo. Vatra ih je sustizala. Pitao se hoće li se uspjeti spasiti. Svitalo je. Možda će ipak sve biti dobro, pomislio je Dan. Okrenuo se da pruži djevojci ruku da lakše skoči s debla koje im je prepriječilo put. A onda su se spotakli i pali. Ispod njih kao nekim čudom ugledali su svjetlucavu površinu potočića. Učinilo im se da šljunak svjetluca

u odsjaju vatre, a onda su vidjeli da je ono u što se nisu usudili povjerovati, ipak voda. Na koljenima su dopuzali do nje. Napili su se, osvježili lice, a potom smočili cijelu odjeću. Dan je imao muke da April podigne iz vode da krenu dalje.

Napredovali su stazom koja je vodila prema jedinom slobodnom prolazu. Plameni jezici ne samo da su im bili za petama, nego su ih ugrožavali i s lijeve i desne strane. Prskanje suhih grana bilo je tako snažno da je Dan morao vikati da bi ga April čula.

— Znaš li gdje smo?

Odmahnula je glavom. Već duže vremena nisu vidjeli nikakvu uplašenu životinju koja bi bježala pred požarom. Odjednom se pred njima stvorilo manje stado goveda. Na bokovima im je bio žig Tomahawka.

Teturali su dalje. Staza je završila na nekom putu. Dan je bio zapanjen kad je prepoznao put koji vodi do prijevoja za Tomahawk. Znači, samo malo dalje odavde nalazi se kanjon rijeke Purgatory. Nije mogao čuti šum vode, jer je pucketanje vatre u njegovim ušima bilo jače.

S druge strane kanjona bila je sigurnost blizu a tako nedostižna. Sad su makar znali gdje se nalaze. Okrenuli su se i pošli putem u nizinu, gdje je također bilo sigurnije, gdje su mogli naći utočište.

Hoće li dobiri ovu utrku? Na jednoj strani kanjon, na drugoj šuma. Požurili su. Plamteće

buktinje širile su se prema kanjonu, ali i prema putu kojim su namjeravali pobjeći. Dana je ponovno obuzimao očaj. Skoro su uspjeli, a sada su ponovno u stupici.

Debla pokraj puta stvarala su plamenu zamku. Bili su usred požara. Djevojka se stisnula uz njega. Nije mogla ništa, ali znao je da se kao i on. Vatra ih je s puta gurala prema rubu kanjona. Uskoro će od očaja završiti u dubini.

Došli su do izbočine koja je poput palca stršala u kanjon. Je li to spas u posljednji čas? Možda će se spasiti ako se skutre ispod ogoljele izbočine? Dan je i nesvjesno odmahnuo glavom. Umrli bi od vrućine i dima. Pogledao je niz put: požar ih je sustizao.

Preostao im je samo jedan izlaz — u dubinu.

Jedino tako mogu preživjeti.

— Znaš li plivati? — okrenuo se k April.

Potvrdila je glavom.

Privukao ju je k sebi. Zagledao joj se u oči, pokušavajući u njima naći odgovor na pitanja koja su ga mučila. Nije se noću vratila Fanshawe, nego tek kasnije. Zašto? Donijela je odluku da pođe s njim samo pod određenim uvjetima, koje Fanshawe nije htio prihvatiti. Palo mu je na pamet da uopće nije bila iznenađena kad je došao u pećinu po nju. Obradovala se, to da, ali nije bila iznenađena. Nije ga čak ni pitala zašto se vratio. Odagnao je te misli. Sad nije bilo vremena za takva priznanja.

– Imamo još jednu mogućnost. Pod nama je rijeka, ali teško je do nje doći. Nalazimo se točno ispod vodopada a rijeka je na ovom mjestu duboka i mirna. Možemo skočiti, a voda će nas odnijeti iz područja požara. To je riskantno, ali manje grozno, nego ostati ovdje i umrijeti od vrućine. Što misliš?

– Radije ću se utopiti nego umrijeti u vatri.

Vrućina je bivala sve nesnošnija. Dan je otkopčao opasač s revolverom. Potom je pokušao skinuti čizme, ona je učinila to isto. Noge su mu bile tako otečene da je morao odustati.

– Bojiš li se?

– Ne, kad sam s tobom.

Čekanje nije imalo nikakvog smisla. Uhvatio ju je za ruku i povukao preko ruba.

– Sad!

Još čvršće joj je stisnuo ruku. Počeli su padati. Dan je već čuo šum vode ispod njih. Bio je prestrašen i na rubu očajja. Znao je da je voda točno ispod njih, ali da li je rijeka na ovom mjestu ipak dovoljno duboka da zakoči pad s visine od dvadesetak metara? Sudar je bio divlji i strašan. Skoro su se onesvijestili. Hladna voda bila je šok. Pod površinom vode Dana je počela hvatati panika, kad je shvatio da nema povratnog potiska. Pomogao si je rukama. Konačno je izronio.

– April! – viknuo je očajnički.

Kao odgovor dobio je samo jeku sa stijena i šum vode. Crve-

no nebo iznad njega počelo se okretati u divljim krugovima, stijene kanjona prijetile su da će ga poklopiti. Kovitlac ga je nemilosrdno nosio niz rijeku. Dan se s mukom održavao na površini. Udario je u nešto snažno, tako da su ga zaboljela rebra. Ruke su mu obujmle drvo koje je nosila rijeka. Bujica ga je gurnula na desnu obalu u blizinu izbočene stijene. Ispustio je drvo, te se pokušao uhvatiti za stijenu. Nakon nekoliko pokušaja uspjelo mu je da se zaustavi.

– April, April! – pokušavao je nadglasati buku vode.

Konačno ju je ugledao.

– Moramo pokušati na drugoj strani. Ovdje ne možemo ostati.

Struja vode je bila prejaka, ubrzo bi im ponestalo snage da se drže za stijenu. Dan se otpustio i zaplivao koso prema drugoj obali rijeke, na kojoj se nalazio Hourglass. Htio je dati April ruku da joj pomogne, ali je vidio da vrlo dobro vlada ovom vještinom.

U tami ju je ponovno izgubio. Na ovoj strani nije se vidio odsjaj neba. Pod koljenima je osjetio šljunak. Ispružio je ruku. Pred njim je bila stjenovita obala. S mukom se uzverao. Iscrpljen izvalio se na leđa, hvatajući zrak. Osjetio je April pokraj sebe. Umakli su vatri. Hoće li se izbaviti iz opakog kanjona Purgatoryja?

Dugo su ležali. Snaga im se polako vraćala u obamrle udo-

ve. Sjeo je. April se naslonila na njega. Drhtala je. Zaštitnički ju je zagrlio.

– Možda bismo se mogli uspjeti na strminu kanjona, ali moramo čekati dok svane.

Otpuzao je na koljenima nekoliko metara ali se odmah vratio.

– Nećemo se moći ovuda uspjeti. Morat ćemo još jednom pokušati vodom. Hoćeš li?

– Dobro plivam, ali snaga mi je na izmaku.

– Moji s Hourglassa tražit će me čim opaze požar. Ali može trajati danima dok me ne pronađu. Možda neće ni doći do rijeke. Postoji samo jedan izlaz, otplivat ću još malo uzvodno i pokušati uspon po stijeni kanjona, gdje nije tako strmo. Zatim ću se pokušati probiti do ranča. Uzet ću konop, tako da te mogu izvući.

Još jače se stisnula uz njega.

– Nemoj ići! – molila je kao dijete.

Šutio je, samo ju je milovao po glavi, htijući je utješiti.

– Znam da moraš pokušati – nastavila je. – Čekat ću te ovdje do sutra u podne. Ako se do tada ne vratiš, pokušat ću se sama probiti prije nego što od gladi izgubim svu snagu.

– Hrabra djevojčice! – Čvrsto ju je stisnuo i poljubio.

– Do sutra!

Nastojao je da to zvuči veselo. Bacio se potom u vodu i pustio da ga struja nosi. Štedio je snagu. Nije pokušavao da se uhvati i zaustavi, jer je obala još bila

stjenovita. Na nebu nije više bilo nikakvih znakova požara. Struja je konačno gubila na snazi, rijeka se širila. Dan se držao zapadne obale. Konačno je naišao na mjesto gdje se mogao zaustaviti. Tu je rijeka tvorila malu uvalu. S mukom se izvuкао iz vode i izvalio na pijesak.

Kad se malo oporavio, pošao je ispitati obalu. Stijena kanjona nije ovdje bila tako strma i stjenovita kao ispod vodopada. Bila je puna izbočina i grmlja za koje bi se čovjek mogao prihvatiti prilikom penjanja. Dan se uspeo skoro do vrha. Posljednjih nekoliko metara bilo je najnapornije, jer tlo više nije bilo stjenovito, nego pjeskovito, te se pod njegovom težinom mrvilo. Rukama je morao kopati uporišta za noge. Konačno mu je uspjelo dokopati se ruba kanjona. Bio je u preriji. Zvijezde su davale nestvarnu ljepotu rijeci i planinama koje ju okružuju. Dan Ballard nije imao više vremena za divljenje ljepotama prirode. Dao se na put. Ballardovi izvori nalazili su se točno zapadno od mjesta na kojem se ispetljao iz rijeke, možda na svega dva kilometra udaljenosti. Orijentirao se s lakoćom. Na sjeveru je još divljao požar. uskoro su ga noge počele ludački boljeti. Jahaće čizme bile su pune vode, tako da je jedva hodao. Nakon pređenog kilometra s mukom se odhrvao iskušenju da malo sjedne i odmori se. Znao je, ako sjedne zaspat će a onda je s April gotovo. Išao je

dalje. Konačno je u daljini čuo glasove i rzanje konja. Spoticao se, ali išao je dalje. Odjednom je začuo nečiji glas:

– Tko ide? Javi se!

– Ja sam, Dan! Nakon toga se srušio.

Oko njega su se skupili uzbuđeni ljudi. Osjetio je da ga neko licina nosi. Glasniji od ostalih bio je Wayne:

– Dan, Dan, što je s tobom?

– Stavite ga na pokrivač, budale! Bio je to stari Ballard.

– Zar ne vidite da je potpuno iscrpljen?

Dan je smogao snage da progovori:

– Wayne, zar ga nisi poslao kući?

– Nije htio poslušati – branio se Wayne.

– Ako zbilja hoćete učiniti nešto za mene, svucite mi čizme.

Stisnuo je zube da ne zavikne od boli.

– Što se, do vraga, dogodilo s tobom? Nedugo nakon tvog odlaska opazili smo požar u daljini. A onda se tvoj konj vratio sam. Barney je odjahao prema brdima da te pronade, no naišao je na Cantrellove. I oni su opazili vatru. Gonili su goveta preko prijevoja. Barneyja su skoro pogodili.

– Moram vam mnogo toga ispričati – prekinuo ga je Dan. Počeo je od svog prvog jahanja u brda, o doživljaju s Claytonom Allisonom i April, te Lewom Fanshaweom. Priznao je da je djevojka bila taj magnet

koji ga je vukao u pećinu. Detaljno je opisao šumski požar i njihove očajničke pokušaje da mu umaknu, te o skoku u vodu i pokušaju da se izvuče iz kanjona.

– Moram natrag k njoj, razumijete li? Ondje je sama, na malo stjenovitoj izbočini iznad rijeke.

Wayne ga je blago potapšao po ramenu.

– Ta rekao sam ti da su Cantrellovi zatvorili prolaz prema prijevoju. Barney j naletio na starog Cantrella i njegova tri sina. U međuvremenu će stići i ostali s govedima. Ujutro će napasti. Najprije ih moramo pobijediti da bismo došli do kanjona.

– Onda ćemo pobijediti! – viknuo je Dan divlje.

– Djevojku ne možeš pronaći dok ne svane, znaš i sam. Strpi se, Dan! Osim toga, moraš se malo oporaviti. Shvaćaš li to?

Wayne je imao pravo, mislio je Dan. Umor ga je svladao. Zaspao je.

Kad je svanulo, Wayne ga je probudio. Dan na Wayneovom licu još nikada nije vidio toliko odlučnosti kao dosad.

– Vrijeme je, Dan. Cantrellovi dolaze.

Wayne je to rekao tako mirno, da je Danu trebalo nekoliko sekundi da shvati značenje tih riječi.

– Nabavi mi oružje, Wayne! Moje je ostalo kod kanjona.

Potražio je pogledom svoje čizme, ali nije ih bilo nigdje.

Skupina jahača približavala se prerijom. Još se nisu ni približili na puškomet, a oružje je zapraštalo. Začuo se divlji urlik. Puške napadača rigale su ubitačnu vatru. Jedan hitac proderao je ceradu na kolima s kuhinjom. Jahač s Horuglassa koji je zauzeo mjesto nedaleko od Dana, bolno se uhvatio za rame. Među prstima šiknula mu je krv.

To je znači trenutak odluke, pomislio je Dan. U logoru Hourglassa nastao je kaos. Ali pažljivim promatranjem moglo bi se ustanoviti da u toj strci ima nekog reda i da svi znaju što im je činiti. Neki su tržali prema konjima, koji su sve vrijeme bili osedlani, drugi su kleknuli pored kotača kuhinjskih kola.

Wayne je dotrčao i dobacio Danu opasač s revolverima.

— Neka mi netko pomogne u sedlo — zakričao je djed. Jedan od kauboj je to i učinio. Wayne je također zajahao svog konja. Dan je u čarapama potrčao prema jednom osedlanom konju, te se vinuo u sedlo.

Cantrellovi su napadali poput Indijanaca. Čekali su da svane. Zapravo nisu ni imali drugog izbora. Nisko razbacano grmlje pružalo je slabu zaštitu, a ravnica nije davala mogućnost iznenađenja. Neće to biti nikakav rat stratega. Odlučit će samo preciznost pogodaka. Za Cantrellove je postojao samo jedan izlaz: ići na sve ili ništa.

Bilo ih je devetoro. Starog

Cantrella bilo je lako prepoznati po bradi. Uz petoricu njegovih sinova bila su i trojica kauboj s ranča Tomahawk.

Dan je pomislio na Lewa Fanshawe. Bio je siguran da radi za Cantrellove. Ali nije ga bilo među njima. Hourglass je imao na raspolaganju deset boraca, ako se računa djed.

Dan je pogledao gdje se nalazi stari Ballard. I te kako se na njega moglo računati!

Djed je jahao na čelu, puške oslonjene uz lice. Naciljao je. Jedan jahač s Tomahawka je pao. Djed je htio sudjelovati u posljednjoj bitci u svojem životu. I uspio je!

Jedan hitac prošao je kroz Danov rukav. Bosim nogama udarao je konja u slabine. Čak je i s galopirajućeg konja gađao točno. A onda je pogledom potražio Waynea. Ugledao ga je upravo u trenutku kada je drškom revolvera skinuo Cantrellovog kauboj s konja.

Neki jahač ga je napadao. U oblaku prašine razazno je izobličeno lice Macea Cantrella. Nije prema njemu osjećao nikakvu mržnju, no sukob je bio neizbježan. Mace Cantrell uhvatio je revolver za cijev, pokušavajući udariti Dana po glavi. Dan se izmaknuo, a udarac je odsjeo na njegovom ramenu.

Dan je pokušao uzvratiti udarac, ali je promašio. Mace je opalio. Barut je opržio Danovo lice. I Dan je pritisnuo obarač, ali je promašio protivnika. Jedan kauboj s Hourglassa našao

se u blizini. Zapucao je. Imao je više sreće nego Dan. Konj Macea Cantrella se propeo, a Mace je pao u prašinu.

Odjednom je na borilištu bilo više boraca s Hourglassa nego s Tomahawka. Jahači s Hourglassa morali su pronalaziti protivnike. Konačno su se preživjeli dali u bijeg. Kroz uskovitlanu prašinu razaznao je Dan ranjene i mrtve na zemlji.

Wayne je još sjedio u sedlu. Dan se ogledao za djedom. Klečao je na zemlji kraj diva čija brada je stršala uvis.

Dan je dojahao do njega, te spuznuo s konja.

Stari Cantrell buljio je u djeda.

— Prokleti Ballardovi, prokleti bili!

S tim riječima je umro.

— Ja sam ga udesio, Daniel. Znao sam od prvog dana kad se pojavio u ovim brdima da će ovako završiti.

Odjednom je djelovao staro i umorno.

— Htio bih kući, sine!

Dan je kimnuo. Pogledao je još jednom diva koji je do jučer bio nesalomljiv. Oči staklastog odsjaja zurile su u njega. Dan se sjetio kako je djed uvijek tvrdio da Cantrellovi otuđuju njihovu stoku, a sada su drsko zahtijevali da preuzmu Ballardove izvore.

Wayne se također približio. Na nozi je imao krvavu mrlju.

— Samo ogrebotina — odgovorio je na Danovo zabrinuto pitanje.

Dan se smiješio.

— Bio si danas najbolji jahač s ranča Hourglass.

— Ti si tome kriv, mladiću. Primjerom si mi pokazao kako se treba ponašati jedan Ballard. I djed koji je svim silama nastojao da dođe do ovog rata.

Djed se zadovoljno nasmijao.

— Tako je to, mladići. Uvijek budite primjer ostalima i pobjeđivat ćete u svim svojim bitkama.

— Kakav je krajnji rezultat, Wayne? — pitao je Dan.

— Stari Cantrell, Mace, Heb i Rufe nisu više među živima. Ostala dvojica i plaćenici pobjegli su. Osim toga, vjerojatno je vatra progutala njihov ranč.

— A Hourglass? — pitao je Dan.

— Pete je mrtav. Trojica osim mene su ranjena. Doktor Chufch će danas imati pune ruke posla.

Odnekud se pojavio Barney Partridge. Dan se tek sad sjetio da ga nije vidio za vrijeme borbe. Bio je opaljen barutom, iznad oka imao je ranu. Dan mu je prišao.

— Wayne mora k liječniku, a s njim i ostali ranjeni. Preostali ljudi otpratit će djeda na ranč. Sakupi i donesi mi lasa koja imamo ovdje. Moram još nešto obaviti.

— Dobro, učinit ću to, ali onda idem s tobom. Previše si lunjao naokolo sam. Ne zaboravi svoje čizme! Rat je završen i ne moraš se više bojati da ćeš umrijeti u čizmama. Hourglass je opet gospodar pašnjaka!

Jahali su oprezno, jer ih je put vodio istim smjerom kojim su otišli Cantrellovi. No nisu očekivali sukob.

— Svaki čovjek ima svoju posljednju bitku — javio se Partridge. — Tvoj djed ju je imao danas. Dobio ju je i ostatak svog života provest će miran i zadovoljan. Cantrellovi su svoju izgubili. Vjerujem da im više nikada neće pasti na pamet da otimaju tuđu zemlju.

Dan je kimnuo. Cantrellovi ga više nisu zabrinjavali. Njegove misli bile su kod djevojke u dubokom kanjonu. Ako ne dođe do podneva, pokušat će se sama izbaviti.

Kod planinskog prijevoja koji je vodio za Tomahawk krenuli su u šumu. Posvuda su nalazili napola izgorjela debla i hrpe pepela. Nije se čula ni jedna ptica.

— Uništena je cijela šuma, do vraga! — Partridge je bio preneražen slikom koju je vidio.

Brda u daljini bila su obavijena tamom. Na zapadu je požar još svjetlucao. Približili su se kanjonu.

— Znaš li otprilike gdje je ona? — pitao je predradnik.

— Sjećaš li se stijene koja poput palca stisne u kanjon, dva kilometra odavde? Ondje smo skočili u vodu. Ne mogu sada procijeniti kako daleko nas je voda odnijela, ali mislim da bi to moglo biti tu negdje.

Dan je sjahao, te se približio rubu kanjona. Pogledao je pre-

ma dolje. Potom je izvukao revolver iz korica i opalio tri hica u zrak. Čekao je da se javi. Ali nije čuo ništa. Ponovio je signal na drugom mjestu. Opet ništa.

Odjednom je Partridge podigao ruku.

— Slušaj! Pucanj! Netko mora da je čuo naš signal. Rekao bih da dolazi iz smjera Digbyjeva ranča.

— Clayton Allison — razmišljao je glasno Dan.

— Možda traži svoju kćer.

Nastavili su traženje. Dan je pogledao prema suncu, bilo je skoro u zenitu.

Svakog trenutka sjahao bi s konja, te se naginjao preko ruba klanca. Konačno ju je ugledao.

— April! April!

Nije reagirala. Uzeo je grumen zemlje, te ga bacio niz stijenju. Prestrašeno je ustala i pogledala prema njemu.

— Barney, pomoz mi konopcima. Našao sam je! Čuješ li, našao sam je!

Spojio je sve konopce koje su imali sa sobom. Na jednom kraju načinili su omču, a drugi kraj bacili dolje. Kraj na kojem su načinili omču, privezali su za jabuku sedla.

— Idem dolje — rekao je Dan.

— Nema potrebe — usprotivio se Barney — ako ona može dohvatiti konop, neka se sveže, mi ćemo je izvući.

— Silazim — energično je uzviknuo Dan.

Uhvatio je konop objema rukama i počeo se spuštati u du-

binu. Nogama se odupirao o stijenu kanjona. Činilo mu se da napreduje suviše sporo. Ipak nije smio riskirati.

Konačno je došao do nje. Izgledala je jadno i izmučeno. Čvrsto ju je zagrlio, milujući joj kosu.

– Bojao sam se da te neću pravovremeno naći.

– Pričekala bih. Znala sam da ćeš doći.

Na drugom kraju užeta načinio je također omču, koju joj je provukao ispod pazuha. Pogledao je prema gore. Partridge se naslonio preko ruba klanca čekajući zapovijed. Dan mu je mahnulo rukom. Predradnik mu je mahnulo natrag i nestao. Odmah zatim napeo se konop. Dan je pokazao April kako da si pomogne prilikom uspona. Ubrzo je bila gore. Uskoro je konopac bačen njemu da se uspone. Partridge i April čekali su ga. Dan je skinuo konopac s tijela.

– Barney, ovo je April Allison.

Partridge je kavalirski skinuo šešir. Smiješio se.

– Već sam vidio gospođicu, ali ne iz bliza. Vi ste zaista prava ljepotica, čak i sad kad ste raščupani. Drago mi je da sam vas upoznao.

Dan se smijuljio galantnosti starog predradnika.

– Imamo hrane u bisagama – prekinuo ga je Dan. – Mora da si gladna.

– Više me mučio strah nego glad. Cijelo vrijeme sam se brinula za tebe i njega.

– Fanshawe?

– Ne, mog oca. Šumski požar je sigurno uništio naš ranč.

– Pogledat ćemo. Prije kratkog vremena čuli smo iz tog smjera revolverski hitac.

Dan ju je promatrao za vrijeme jela. Partridge ih je ostavio same, interesirajući se odjednom za ljepote kanjona. Pričala mu je kako je one noći promatrala oca kako kopa raku za njega. Nije više mogla ostati uz njega. Pokušala je iz svog prijateljstva za Fanshawe učiniti nešto bolje, ali on je neke stvari posve drugačije zamislio, tako da su se razišli.

Dan joj je ispričao sve o svom posljednjem susretu s Fanshaweom.

– On nije važan, zapravo nije nikad ni bio – rekla je. – Bio je jedini koji se prema meni odnosio prijateljski, jer sam mu bila potrebna, a bila sam gladna dobrote i nečijeg prijateljstva. Sad se samo brinem za oca. Možda sam bila prema njemu gruba i nepravedna. Mora da je imao razloge za ono što je činio. Razmišljala sam dugo o njemu.

– Naći ćemo ga – obećao joj je Dan.

Pomogao joj je da se uspone u sedlo, a onda je i on sjeo iza nje. Išli su s Partridgeom prema sjeveru. Došli su do mjesta gdje su Dan i April skočili u vodu. Dan je pronašao svoj revolver i Apriline čizme.

Na sjevernoj granici Hourglassa naišli su na čudo prirode. Vatra je zaobišla ranč, šireći

se prema zapadu. Pronašli su puteljak koji vodi prema Digbyjevu ranču. Zrak je bio zagušljiv, ali ovdje nije bilo požara. Išli su prema kući. U dvorištu su našli Allisona.

Ležao je na leđima raširenih ruku. April je kriknula i potrčala prema njemu. Očevu glavu pritisnula je na grudi. Crvena mrlja širila mu se na košulji.

– Unijet ćemo ga u kuću – rekao je Dan blago.

Allisonov teški revolver ležao je na zemlji.

April je otvorila vrata.

– Unesite ga u moju sobu.

Ranjenika su položili na postelju.

Otvorio je oči.

– Pitao sam se hoće li me itko naći – javio se slabim glasom.

Dan mu je otkopčao košulju i pogledao ranu.

– Da pozovem doktora Churcha?

– April... – posegnuo je za kćerkinom rukom – ne bježi! Preostalo mi je još samo toliko vremena da kažem najvažnije stvari.

– Željeli bismo znati tko je to učinio, Allison. Ali ako vam to predstavlja teškoću...

– Dužan sam vam istinu, Ballard. Možda bih ipak smogao snage i ubio vas da se April nije umiješala. Vi ste bogati, Ballard, samo to još ne znate. Zato moram s vama govoriti...

– Rijeka Purgatory? – pitao je Dan.

Allison je kimnuo.

– Ja sam inženjer, izvršio

sam mjerenje rijeke. Vjerojatno ste to i sami zaključili kad ste vidjeli kartu. Pobojao sam se da će nam cijeli plan propasti. Nasip u kanjonu Purgatoryja omogućio bi da se opskrbe vodom svi pašnjaci. Zabilješke su tu u kući. Svaki inženjer će ih razumjeti. Izradio sam dubine, testirao struje i čak pronašao mjesto koje bi bilo najpogodnije za izgradnju brane.

– Kakve ste koristi vi imali od toga? – prekinuo ga je Dan.

– Rijeka Purgatory se nalazi na zemlji ranča Hourglass.

Zbog toga je trebalo Ballardove uništiti i natjerati ih na prodaju, a da ne znaju što gube. To je bio njegov plan. Kod ove katastrofalne suše nije bilo teško nahuškati i pridobiti starog Cantrella na taj plan. Začetnik ovog plana je mislio da ćete ranč prodati jeftino, svejedno da li prije ili poslije rata. On je shvatio kakve mogućnosti pruža Purgatory, te je zato tražio inženjera koji bi, napušten od sreće i života, plesao kako on svira. Našao je mene. Ja sam bio osoba pogodna za njegove podle planove. Udesio je da kupim Digbyjev ranč. Moj zadatak su bila mjerenja, a kasnije i rukovođenje tehničkom izvedbom radova. Sve ostalo učinio bi on.

– Konačno mi je sve jasno – ponovno ga je prekinuo Dan. – Ransome Price krije se iza toga, zar ne? On je htio Hourglass za svoje tobožnje mušterije s istoka. Zbog toga ste me, znači, napali htijući me izbaciti iz igre, te

odjahali k njemu da mu javite da sam prozreo vaše planove.

– Rekao je da morate umrijeti i neka vas ubijem. Možda bih to i učinio, ali April vas je oslobodila. A kad je to saznao, poslao mi je pismo u kojem je napisao da je vaš bijeg potpuno nevažan, ali da sam mu ja još potreban. Cantrellovi su počeli sakupljati goveda i tjerati ih prema pašnjacima uz Purgatory. Pisao je da će vas Cantrellovi raznijeti.

– Rat je već završio i Cantrellovi su izgubili, a time i Ransome Price.

– Bio sam spreman izvršiti prijevaru, ali ne i ubojstvo. Zato vam moram još nešto reći. Kad sam donio tu odluku, bio sam na strani Hourglassa. Ja sam podmetnuo požar.

– Vi ste bili taj?

– Htio sam spriječiti da se ljudi s Tomahawka probiju preko prijevoja. Ne opazili su vatru na vrijeme i potjerali stoku. Čuo sam ih kako dolaze. Suprotstavio sam se, ali bio sam sâm protiv njih. Ustrijelili su me i otišli dalje. Dovukao sam se do dvorišta. To je sve.

– Sami ste se suprotstavili Cantrellovima?

– Učinio sam to zbog vas i April. Pokazala mi je tko sam i kakav sam. Drago mi je da nisam postao ubojica. Posvađao sam se s Priceom i rekao mu neka nađe nekog drugog za svoje prljave poslove. A onda mi je rekao da je one noći kad je Fanshawe bio u zatvoru tebe vidio ondje. Vidio je da ste za-

jedno otišli. Rekao mi je još da je Fanshawe u Utahu tražen zbog ubojstva i da ćeš se loše provesti ako šerif sazna da si ga ti oslobodila. Prijavio bi te ako se ja ne vratim i ne ubijem Ballarda.

April se nježno privila uz oca.

– Znači, to je bilo zato jer si mene htio zaštititi!

– Nisam ti bio dobar otac, ali uvijek si mi mnogo značila. A kad si mi rekla što osjećaš za Ballarda, priklonio sam se na vašu stranu. Učinio sam to za tebe, mislio sam da to nikada nećeš saznati...

Pogledao je Dana Ballarda.

– Želim vam sreću s njom, prijatelju!

Glas mu se jedva čuo, bile su to njegove posljednje riječi. April se odmaknula od postelje. Nije plakala.

– Pobrinut ćemo se da bude dostojno sahranjen. Ti ideš sa mnom na ranč.

Odmahnula je glavom.

– Ne! Ostat ću kod njega i bdjeti.

Nije je mogao nagovoriti. Vani ga je čekao Partridge.

– Ostani s njom! Sahranit ćemo ga sutra. Danas moram još nešto obaviti.

– Price? – Činilo se da Partridge uopće nije iznenađen.

– Točno!

– Ne potcjenjuj ga, budi oprezan, Dan. Koji put ima skriveno oružje. Vidio sam kako vježba. Brz je.

* * *

U međuvremenu se smračilo. Vrata javne staje u gradu bila su otvorena.

Dan Ballard je malo olabavio opasač s revolverima, te ušao unutra. Jedino svjetlo davala je svjetiljka koja je stajala na sanduku. Odjeljci s konjima bili su u polumraku. Kod prvog stajao je čovjek čiji su se obrisi nazirali. Dan je bio siguran da zna tko je to.

– Price? Ransome Price? – Dan mu se približio.

Na licu mu je bio napet izražaj, no pokušao je djelovati bezbrižno.

– Ah, Ballard... rekao je olako.

– Napuštate nas?

– Imam nekih poslova u Heleni. Vlak neće voziti dva dana, a i poštanska veza je loša.

– A ovdje biste propustili veliki posao. Dobro da sam vas zatekao. Predložili ste nešto Wayneu. Želite li još kupiti Hourglass?

Price je užurbano disao.

– Mislite li to ozbiljno?

Dan nije htio dalje tjerati s njim šalu.

– Ne, Hourglass nije za prodaju. No možda biste nam mogli preporučiti ljude s čijim novcem ste htjeli graditi branu na Purgatoryju. Ta brana bi bila izvanredna stvar za našu zemlju, rekao mi je Clayton Allison.

– Tako, znači, sve znate?

– Točno. Prerano ste otkrili svoje karte, ali Ballardovi su dobili ovaj rat. To znači da je s vama gotovo u Ballardtonu.

– Je li to sve što mi imate reći?

– Ne! Cantrellovi su htjeli oteti našu zemlju, istina je, ali

za nju su se borili. A vi ste se podmuklo skrivali. Htjeli ste naše pašnjake natopiti našom krvlju i preko naših leševa izgraditi branu na Purgatoryju. Ne, nećete nekažnjeno pobjeći odavde. Pođite, vodim vas k šerifu. Optužit će vas zbog poticanja na ubojstvo. Pobrinut ću se da zauvijek ostanete iza rešetaka.

– Dovraga i vi! – izrežao je.

Ruka mu je poletjela prema koricama revolvera.

Dan je to očekivao. No, jedva da je izvukao svoj revolver, hitac mu je već zapraštao oko glave. Ali hitac nije bio ispaljen iz Priceovog revolvera. Lijevo od mjesta gdje je stajao, Dan je ugledao odsjaj cijevi. Iz tog smjera došao je hitac koji ga je umalo stajao života.

– Fanshawe! – zazvao je zdvojno Price.

Znači, imam dva protivnika, pomislio je Dan. Uzeli su ga u unakrsnu vatru.

Čim je zapucao, Dan se bacio na tlo i otkotrljao u stranu. Price je svojim revolverom počeo ubitačnu vatru, ali Dan se nije dao smesti. Bio je u zaklonu i znao je, ako želi odavde izaći živ, mora srediti najprije jednog, a onda drugog protivnika. Odlučio je da će najprije iz igre izbaciti Fanshawe.

Fanshawe mu se također pokušao prikrasti. Dan je vidio samo ruku u kojoj je držao revolver, ali dovoljno za točnu procjenu. Opalio je. Fanshawe je pao.

Konji u pregradama su se uznemirili i počeli propinjati, čak i osedlani konj Ransomea Pricea. Taj je kopitom dohvatio Pricea, upravo u trenutku kad je ponovno htio zapucati. To je bila nova mogućnost za Dana. Osjetio je poznati trzaj revolve- ra u ruci. Znao je da je pogodio.

Prišao mu je bliže. Inteligent- no lice Ransomea Pricea bilo je bez izražaja. Klonuo je na kolje- na.

Morao sam ranije znati tko se krije iza Fanshawe, mrmljao je Dan sebi u bradu. Fanshawe mora da je čuo da se sprema rat za pašnjake. Najprije je po- tražio posao na Hourglassu, ali Barney ga nije htio, a onda se obratio Priceu. Zbog toga se one noći Price našao kod zatvo- ra kad su građani htjeli linčo- vati Fanshawe. Možda ga je čak htio osloboditi, međutim, April ga je riješila brige. Sad su vjerojatno htjeli zajedno pobje- či.

U staji je Dan našao i trećeg konja, osedlanog ženskim sed- lom. To je jedino moglo značiti da će mu se Cynthia pridružiti. Znači, Dan joj mora saopćiti vi- jest o smrti novog zaručnika.

U međuvremenu se pred vra- tima staje sakupilo mnoštvo lju- di, a među njima bio je i šerif Potter.

— U staji su dva mrtvaca — rekao je Dan. — Naći ćete u nji- hovim rukama revolvere. Na- pali su me unakrsnom paljbom.

Potter je rukavom košulje bri- sao oznojeno čelo.

— Hoće li ovome već jednom doći kraj?

— Ovo je kraj — rekao je Dan.

* * *

Kad se Dan Ballard vratio na ranč, još je gorjelo svjetlo u sobi njegovog djeda.

— Trebao bih te izgrditi, dje- de, što nisi otišao kući, onda kad sam rekao. No, moram pri- znati da ne bismo dobili tu bor- bu bez tebe. Želim ti reći da je konačno završena. Pobrinuo sam se da i Ransome Price bu- de kažnjen kako je zaslužio.

— Slažem se s tobom, sve je u redu što se toga tiče, ali ne slažem se s tvojom ženidbom.

— I to će biti prema tvojoj že- lji, djede. Nisam više zaručen sa Cynthijom. Htjela je oći s Pri- ceom. Moram joj javiti da je po- ginuo.

* * *

Sljedećeg dana došao je Dan ponovno na Digbyjev ranč. Bar- ney Partridge ga je čekao is- pred kuće.

— Pokopali smo ga već, tako je ona htjela. Unutra je i plače.

Dan ju je zatekao u dnevnoj sobi kako sjedi na sofai blijeda i uplakana. Sjeo je pokraj nje i zaštitnički je zagrlio.

— Tvoj otac je bio čovjek koji je kratko vrijeme u svom životu bio na pogrešnom putu, ali kad je to spoznao, smogao je snage da se vrati. A to ne može svatko. Došao sam da te odvedem na- šoj kući, April.

K R A J

Dorothy M. Johnson:

IZGUBLJENA SESTRA

Našim kućanstvom upravljale su žene. Često su svojim brbljanjem zbunjivale tetka Charlieja, a katkad i mene. Nas dvojica bili smo jedini muškarci u kući. Bilo mi je devet godina kad se pojavila još jedna žena – tetka Bessie, koja je dotad živjela kod Indijanaca. Majka mi je o njoj ispričala nevjerojatnu priču. Prije dvije godine moj otac, konjički pukovnik, poginuo je u borbi s Indijancima.

– Zašto je tetka Bessie živjela kod Indijanaca? – upitao sam majku.

– Uхватili su je dok je još bila djevojčica. Bile su joj tada tri godine. Sad se vraća kući.

Krajnje joj je vrijeme da dođe kući, pomislih.

– Ako mene ikad uhvate, ja neću ostati kod njih – rekao sam.

Majka me zagrlila.

– Nemoj to ni spominjati. Tebe oni neće uhvatiti. Nikada te neće uhvatiti!

Ja sam bio jedina majčina veza sa sestrama mog oca. Ona nije bila sretna što je morala živjeti zajedno s mojim tetkama Margaret, Hannah i Sabine, ali se ipak nije željela vratiti na Istok, odakle je došla. Tetak Charlie, Margaretin muž, vodio je trgovinu koja je bila vlasništvo mojih tetaka. Kako sam im ja bio jedini rođak po krvi, trebalo je da jednog dana trgovina pripadne meni. Majka je i ostala s tetkama da bi zaštitila moje nasljedstvo.

Nijedna od moje tri tetke nije nikada vidjela Bessie, jer su je Indijanci odveli prije nego što su se one rodile. Poznavala ju je jedino tetka Mary, jer je bila dvije godine starija od nje, ali ona je živjela oko tisuću petsto kilometara daleko od nas i bila je bolešljiva.

Nije postojala fotografija iz ranog djetinjstva tetke Bessie. Kad se obitelj doselila ovamo, glavna joj je briga bila da priskrbi hranu i odjeću za djecu, a o fotografiranju nitko nije ni mislio.

Armijski oficiri bili su nekoliko puta kod nas, a primili smo i nekoliko pismenih obavijesti da će Indijanci izručiti Bessie, no proteklo je prilično vrijeme prije nego što se vratila. Major Harris, koji je obavio sve pripreme upozorio je tetke da im možda neće biti lako, jer će se Bessie vjerojatno teško priviknuti na novi način života.

— Ona je naša sestra — odgovorila mu je tetka Margaret — i treba da se vrati k nama. Moja jadna draga sestra Bessie otrgnuta je od svog doma prije četrdeset godina!

— Ona je provela mnogo godina s Indijancima — odgovorio je major — i bila je sasvim mala djevojčica kad su je odveli. Ja je nisam vidio, ali pretpostavljam da nalikuje na indijanske žene.

Tetka Margaret se dostojanstveno digla.

— Majore Harrise — rekla je povišenim glasom — ona će živjeti u mom domu, a ako za

mjesec dana ne dobijem službenu obavijest da dolazi, sama ću se za to pobrinuti.

Tetka Bessie je stigla za dva-desetak dana. Njezine sestre su se prije toga pripremale za doček. Očistile su i spremile kuću te je sve blistalo. Mene su preselile u majčinu sobu, a moju sobu su uredile za tetku Bessie. U toj sobi su sada bili umivaonik, vrč, najbolji ručnici i noćna košulja, ako Bessina bude iznošena, no tetke nisu shvaćale da ona i ne zna što je to.

Cijelo vrijeme tih priprema dolazile su žene iz grada da vide je li Bessie stigla. Tetka Margaret im je obećala da će ih pozvati na čaj čim se Bessie malo odmori.

Margaret je opomenula sestre:

— Drage moje, morate pripaziti da joj u početku ne postavljate mnogo pitanja. Treba je pustiti da se odmori. Ona je mnogo šta proživjela.

Ove posljednje riječi Margaret bi izgovorila tiho, kao da ona jedina to može razumjeti.

Bessie je zaista mnogo šta doživjela, ali to nije bilo ono što su njezine sestre zamišljale. Nakon dolaska bila je utučena što je otrgnuta od svojih najbližih, Indijanaca. Nije se osjećala oslobođena, tek je sad postala zarobljenica.

Doveo ju je major Harris u društvu tumača, mješanca masne kose koja mu je visila do ramena. Tetka Margaret je širom otvorila vrata kad je vidjela da dolaze. Istrčala je iz kuće, a se-

stre su je slijedile. Majka i ja promatrali smo susret s prozora. Margaret je izašla ispruženih ruku, ali kad se Bessie približila, ruke su joj klonule a radosni povik zamro na usnama.

Tetka Bessie, koja je četrdeset godina provela kod Indijanaca, nije prestrašeno ustuknula, samo se mirno zaustavila.

Sestre su je uvijek spominjale kao djevojčicu. Nisu je doduše nikad vidjele, ali je ona postala legenda. Govorile su da ima krasnu kovrčavu kosu i velike modre oči i tako se ona u priči pretvorila u prekrasno nježno stvorenje. A ova Bessie koja se vratila bila je sredovječna žena s mokasinama na nogama, u tamnoj haljini koja nije bila sašivena prema njezinu podebelu tijelu. Smeđa kosa sezala joj je do ispod ušiju, jer su je, prije nego što su je odveli od Indijanaca, ošišali bojeći se gamadi.

Tetka Margaret se brzo snašla, pa umjesto da zagrlji tu mirnu ženu, potapšala ju je po ruci i uskliknula:

– Sirota draga Bessie, ja sam tvoja sestra Margaret, a ovo su naše sestre Hannah i Sabine. Nadamo se da te ovaj dugi put nije odviše umorio.

Margaret je bila vrlo ljubazna prema Bessie, jer su joj prije tog službeno potvrdili da je ta žena njezina sestra. Bila je uvjerenjena da su Bessie potrebni kupanje i san i da će nakon toga postati razgovorljiva kao i njezine sestre. Ostale tetke bile su brzih kretnji i oštrih jezika. A

kretnje i pogled tetke Bessie odavali su tugu. Kad bi kratko odgovarala tumaču, nismo mogli razumjeti ni riječi.

Tetka Margaret se na to nije obazirala. Uvela ih je sve u gostinjsku sobu, pa čak i tumača kad je vidjela da to ne može izbjeći.

– Nećemo s njom moći razgovarati bez tumača – rekao je major Harris. – Ona je zaboravila engleski jezik.

Tetka Margaret je smrknuto i nepovjerljivo pogledala mješanca i pustila ga u kuću. Kad su ušli, obratila se Bessie:

– Dodi, draga! Sjedni!

Tumač je nešto promrmljao, a tetka Bessie je oprezno sjela na rub stolca. Odmalena je živjela s ljudima kojima je najudobnije sjediti na tlu.

Posjet u gostinjskoj sobi bio je vrlo kratak. Bessie je dobila sve potrebne upute prije dolaska, a major Harris je cijelu obitelj upozorio na neke pojedinosti.

– Vaša sestra je zapravo još zatočenik – tumačio je major, ne osvrćući se na mrgodenje tetke Margaret. – Ona će biti pod vašom zaštitom. Može šetati u vašem ograđenom dvorištu, ali ga ne smije napustiti bez službene dozvole. Gospodo Raleigh, to će možda biti prilično opterećenje za sve vas, ali njoj smo sve objasnili i ona je voljna poštovati ta pravila. Mislim da nećete imati teškoća da je zadržite kod sebe – zatim, sjetivši se svog čina, major ponovo zauzme vojničko držanje i zavr-

ši: — Kad ne bih bio uvjeren u to, ne bih je ni dovodio ovamo.

Bessie je znala da su je vratili njezinoj izgubljenoj obitelji, ali joj, čini se, do toga nije bilo stalo. Bila je neizmjereno žalosna i nekako odsutna. Izrekla je samo jedno pitanje:

— Ma-ry?

Tetka Margaret je gotovo zaplakala od sreće:

— Sestra Mary stanuje daleko odavde — protumačila joj je — i nije sasvim zdrava, ali doći će čim bude mogla. Draga naša sestra Mary!

Tumač je to préveo, a Bessie više ništa nije kazala. To je bila jedina razumljiva riječ koju je ona ikad izrekla u našoj kući: ime starije sestre koje je upamtila.

Kad su tetke, brbljajući, odvele Bessie u njezinu sobu, jedna od njih je upitala:

— A gdje su njezine stvari?

Bessie nije imala prtljage. Ništa osim onoga što je nosila na sebi. Dok su sestre hitale da joj donesu češalj i ostale sitnice, ona je stajala kao kip, pognuta i nijema.

— Možda bismo je sutra mogle odvesti u trgovinu da izabere odjeću — predložila je Hannah.

— Ima vremena — odgovorila je zamišljeno tetka Margaret.

Pomalo je dolazila do spoznaje da će joj ta sestra ipak biti velik teret. Mislim da se ona nije prestala nadati da će se Bessie jednog dana promijeniti, da će prekinuti svoju tvrdoglavu

šutnju i početi pričati o životu među Indijancima, dok će porodica sjediti okupljena oko nje i piti čaj.

Tetka Bessie ipak se privikla da sjedi na stolcu u svojoj sobi. Rijetko bi izlazila iz sobe, a to je njezinim sestrama bilo drago. Satima je gledala kroz prozor. Uvijek je bila u mokasinama. Nije mogla nositi cipele, premda se činilo da ih mnogo cijeni kad su joj kupili jedan par.

Sestre su joj sašile dvije haljine, pa kad bi joj uz pomoć znakovna pokazale da treba da promijeni haljinu, ona bi to učinila. Nisu je, dakako, nikada odvele u kupovinu.

Kad sam opazio da ona obično stoji uz prozor gledajući preko ravnice u daleka modra brda, počeo sam se igrati u dvorištu i povremeno gledati u nju. Ona se nikada nije nasmišnila, ali bi me katkad zamišljeno pogledala, kao da želi procijeniti kakav sam. Dubio sam na glavi i izvodio svakojake vragolije samo da privučem njezinu pažnju. Rijetko je mijenjala izraz lica, ali sam dva puta opazio da se namrgodila. Prvi put je to bilo kad me jedna od tetaka pljusnula. Ja sam, doduše, pljuskavu zavrijedio, ali Indijanci ne tuku djecu. Drugi put je to bilo kad sam kao razmažen deran drsko odgovarao starijima. Tada je njezino mrštenje bilo namijenjeno meni.

Tetke i moja majka provodile bi naizmjenice svaki dan oko

pol sata u sobi tetke Bessie, smatrajući to svojom dužnošću. Bessie nije jela zajedno s nama za stolom, izuzevši prvi zajednički obrok.

Kada je moja majka prvi put morala provesti pol sata s njom u sobi, nećkala se.

— Bojim se da ću pred njom zaplakati — ispričavala se.

Bio sam skriven u predsoblju kad je majka ulazila u sobu tetke Bessie. Tetka je nešto promrmljala, zatim nešto nerazumljivo rekla, a moja majka je pogodila što želi, pa me pozvala i zagrlila, a tetka Bessie je samo kimnula odobravajući.

Poslije mi je majka kazala:

— Ona te voli, a ja također — i poljubila me.

— Ja je ne volim — kazao sam. — Ona je čudna.

— Ona je tužna — protumačila mi je majka. — I ona ima sina.

— Što je s njim?

— Kad je odrastao, postao je ratnik. Vjerujem da se njime ponosila. Sada su ga uhvatili i zatvorili. On je mješanac, vrlo opasan čovjek.

Bio je zaista opasan, ponosan poput orla kojemu je vojska podrezala krila kad ga je konačno uhvatila nakon mnogo bezuspješnih godina traganja za njim.

Moja majka i tetka Bessie imale su nešto zajedničko: sina. Druge tetke nisu imale djece.

Bilo je mnogo uzbuđenja u kući zbog pokušaja da fotografiraju tetku Bessie. Tetke su željele da njezinu sliku stave u

obiteljski album. Vlasti su također željele njezinu sliku, možda zato što su smatrale da bi to bio prikladan dokument u prikazivanju žene koju su kao dijete oteli Indijanci.

Major Harris poslao je k nama na dogovor jednog poručnika u društvu onog tumača s masnom crnom kosom. Tetka Bessie je vrlo malo govorila na tom sastanku, a mi smo saznali samo ono što je mješanac prevođio.

Ne, tetka Bessie nije željela da se fotografira.

— Ali vaš sin se fotografirao. Želite li njegovu sliku?

Dražili su je tom ponudom i ona je kimnula.

— Ako vam pokažemo njegovu fotografiju, hoćete li dopustiti da napravimo vašu?

Kimnula je sumnjičavo, ali je tada tražila više nego što su joj nudili:

— Ako mi dopustite da zadržim njegovu sliku, možete me fotografirati.

— Ne, njegovu fotografiju smijete samo pogledati. Mi je moramo zadržati.

Teka Bessie se nije zbunila. Slegnula je ramenima i nešto kazala, a tumač je preveo:

— Ona neće da samo pogleda. Ili će sliku zadržati, ili ništa.

Tetka Bessie je pobijedila. Možda su oni to potajno i željeli. Dopustili su joj da zadrži sinovu fotografiju. Često se ta fotografija mogla vidjeti u povijesnim knjigama: polubijeli indijanski poglavica, hrabri vođa,

kojemu je ipak nešto nedostajalo do potpune veličine, a to je sloboda koju nije mogao sačuvati svom indijanskom narodu.

Njegova fotografija bila je snimljena pošto su ga već uhvatili, ali to se na njoj nije vidjelo. Glavu je držao visoko, hrabro, nipošto s prezirom. Njegova dugačka tamna kosa bila je uredno spletena u pletenice s jedne strane, a valovita s druge strane. U rukama je držao lulu poput kraljevskog žezla.

Fotografija uhvaćenog, ali nepobijeđenog ratnika snažno me se dojmila. Postao mi je uzor, pa sam se često suzdržavao da ne planem i prestao sam prezirati ljude koji su me uznemiravali ili vrijeđali. Nikada ga nisam vidio, ali sam se silno ponosio njime – Orlovom Glavom, svojim indijanskim bratićem.

Bessie je držala sliku svog sina na toaletnom stoliću, ali često smo je vidali i u njezinoj ruci. Na fotografiranje je otišla pokorno, tiho poput djeteta, jednog ranog jutra u pratnji tetke Margaret.

Tetka Bessie na fotografiji izaziva sažaljenje. Njezin pogled je bezizražajan a lice uokvireno kratko podrezanom kosom odaje strpljivost. Tetke su stavile fotografiju u album.

Prilježavao se kraj njihovim neprilikama zbog Bessie. Ona je bila poput sablasti u kući. Ništa nije radila, jer za nju nije bilo poslova koje bi mogla obavljati. Njezine kvrgave ruke obavljale su jedino poslove indijanskih žena. Znala je nožem odvojiti meso životinja, obrađivati njihovu kožu, podizati šatore, izrađivati ukrase za indijan-

ska svečana odijela. Ali njezine vještine nisu bile ni prikladne ni poželjne u novoj sredini. Ona čak nije htjela šiti kad joj je moja majka donijela tkaninu, iglu i konac. Sve je to držala pokraj sinove slike.

Jela je u svojoj sobi, gledala neprestano kroz prozor, a spavala na podu. Tako je to trajalo sve dok se moja bolesna tetka Mary, njezina starija sestra, nije oporavila i doputovala.

Sestre su iz osjećaja dužnosti redovito posjećivale Bessie u njezinoj sobi. Margaret je bila uporna u nastojanju da pridobije Bessie da progovori. Vjerovala je da će u tome uspjeti. Tepala je sestre kao djetetu:

– Evo, draga, ovdje stojiš i gledaš. Što se tamo vani može vidjeti? Ptice. Zar promatraš ptice? Zašto ne pokušaš šiti? Mogla bi i prošetati po dvorištu. Želiš li izaći?

Bessie ju je samo slušala i povremeno trepnula.

Hannah je također bila razgovorljivija prilikom posjeta, ali njoj je bilo drago što joj Bessie nije odgovarala. Tako je ona mogla nesmetano govoriti. Hannah bi sjedila pokraj sestre nagnuta nad ručnim radom, pa bi u neprekidnoj bujici riječi pričala o svojim brigama. Bessie bi cijelo to vrijeme stajala pokraj prozora i gledala napolje.

Tetka Sabine, koja je također imala mnogo briga, i to najviše zbog Margaret i Hannah, ulazila bi u Bessinu sobu poput mučenice, čvrsto držeći knjigu u ruci, koju je čitala cijelo vrijeme posjeta. Uza se bi imala mali sat i pazila da prije vremena ne napusti sobu.

Nakon nekoliko tjedana došla je tetka Mary, blijeda i iscrpljena dugom bolešću i teškim putovanjem. Sestre su nastojale da pribave prevodioca, ali to im nije uspjelo. Kad se tetka Mary odmorila, sestre su joj ispričale sve o Bessie, da se ne iznenadi. Prisustvovao sam susretu Mary i Bessie.

Margaret je vrlo potanko protumačila Bessie tko je doputovao, no to je bio beskoristan ali hrabar pokušaj. Kad je Margaret otvorila vrata, Mary je ušla užarena lica i ispruženih ruku.

— Bessie! Sestro Bessie! — uzviknula je.

Nakon kratkog oklijevanja Bessie se bacila u njezin zagrljaj, a Mary ju je poljubila u suncem opaljen, naboran obraz. Bessie je progovorila:

— Ma-ry! Ma-ry!

Suze su joj tekle niz obraze a usta podrhtavala od uzbuđenja. Toliko toga bilo bi za pričanje nakon mnogo godina. Eto, došla je napokon sestra koja bi mogla sve razumjeti.

Međutim, jedina engleska riječ koju je Bessie upamtila bila je »Mary«. S toaletnog stolića uzela je sinovu sliku u grube ruke i držala je tako da je sestra vidi. Njezine oči kao da su nešto molile.

Mary je promatrala mirno, plemenito nećakovo lice i rekla:

— Kako je lijep! — naginjala je glavu sad na jednu, sad na drugu stranu. — Naočit momak, sestro — dodala je. — Ti se sigurno njime ponosiš.

Premda ništa nije razumjela, ni riječi. — Ona ima vremena da nauči engleski jezik — kazala je tetka Mary. — Mislim da

razumije više nego što nam želi pokazati. Upitala sam je bi li htjela stanovati kod mene. Kimnula je. Nije mogla izdržati a da mi ne ispričativoda sve o svom životu i o sinu.

— Jesi li sigurna, draga Mary, da zaista želiš da stanuje kod tebe? — upitala je ljubazno Margaret, koja je jedva čekala da se oslobodi Bessie. — Vjerujem da bi ona bila sretnija kod tebe, premda smo mi učinile sve da joj ugodimo.

Margaret, Hannah i Sabine željele su da se Bessie smjesti negdje drugdje.

Major Harris došao je s tumačem da se dogovori o svim pojedinostima. Rekli su Bessie da može, ako želi, živjeti s Mary u mjestu udaljenom oko tisuću petsto kilometara. Bessie je taj put govorila s tumačem više nego ikad prije. On joj je zacijelo nešto potanko objašnjavao, a onda je rekao njezinim sestrama da se ona raspituje kako će putovati u to daleko mjesto.

Poslije smo saznali da su Bessie i tumač govorili o još mnogo čemu.

Sljedećeg jutra, kad je Sabine odnijela doručak Bessie u sobu, začuli smo krik zaprepaštenja. Sabine je stajala s doručkom na pladnju i ponavljala:

— Ona je otišla kroz prozor! Otišla je kroz prozor!

Zaista je tako i bilo. Prozor, koji je uvijek bio odškrinut, sada je bio otvoren. Fotografija Bessina sina nestala je sa stolića. Ništa drugo nije nedostajalo. Bessie je otišla u svečanoj crnoj haljini koju je dan prije imala na sebi.

Tetak Charlie toga jutra nije

doručkovao, nego je odmah odjahao do telegrafske stanice.

Prije nego što je major Harris stigao s konjanicima, civilni izviđači već su krenuli u potragu za Bessie. Bili su to vrsni tragači. Ustanovili su da je Bessie pošla prema jugu. Slijedili su trag petnaestak kilometara, a onda se izgubio. Bessie je bila vještija od njih. Njezin život je katkad ovisio o tome da ne ostavi tragove. U početku je brzo putovala, a zatim ju je opreznost usporila. Znala je da će je slijediti.

Tetke su išle po kući pognutih glava zbog sramote koju im je nanijela Bessie. Spustile su sve zastore na prozorima i govorile vrlo tihim glasom. Mislili su da je jedino tetka Mary bila žalosna. Ljudi su nas prije žalili zbog toga što se Bessie na nas nije mogla naviknuti. Sada su nas, međutim, smatrali izdajicama što smo dopustili da pobjegne.

Tetka Mary je tužnim glasom ponavljala:

– Oh, zašto je otišla? Mislila sam da bi bila sretna kod mene.

Ostali su mislili da je možda najbolje što je sve tako završilo.

– Vratila se svojim – tvrdila je Margaret, a tako su mislile i ostale tetke i major Harris.

Majka mi je objasnila zašto je otišla:

– Vidio si onu sliku indijanskog poglavice, njezina sina. On je pobjegao iz zatvora. O tome je armija obaviještena i oni misle da je Bessie otišla tamo gdje se on skriva. Zbog toga se toliko trude da je nađu. Pretpostavljaju da joj je tumač rekao da će njezin sin pobjeći iz zatvora.

Pretražili su sva brda prema jugu u potrazi za Orlovom Glavom i Bessie.

Nju nikada nisu našli, a njega tek nakon godinu dana, daleko na sjeveru. Ni tada ga nisu mogli uhvatiti. Poginuo je boreći se.

Kad sam odrastao, preuzeo sam trgovinu, ali sam taj posao sve više mrzio. Čim sam bio ovlašten da je prodam, učinio sam to odmah i počeo se baviti uzgojem goveda. Tako sam jednoga dana, jašući u nekom kanjonu u potrezi za zalutalim govedima, pretpostavljam, našao tetku Bessie. Sa mnom je bio jedan kauboj. Da sam bio sam, nitko o tome nikada ne bi saznao.

Kad smo ugledali kostur pokraj malog izvora, osjetio sam kako me podilaze srsi.

– Vjerojatno je to kostur nekog istraživača – rekao je kauboj.

I ja sam to mislio sve dok u blizini nisam opazio ostatke svečane crne haljine, u koju su bili zamotani vlažni papirići, vjerojatno ostaci fotografije.

Moj pratilac je bio mlad čovjek, ali je također čuo priču o zarobljenom djetetu. Pričao mi je o tome. Kako su godine prolazile, priča je postajala sve zagonetnija. Po njegovu pričanju, Bessie je ponovno postala ljepotica plave kose, nijema i žalosna.

Pokušao sam sakriti ostatak tkanine ispod debla, ali mi to nije uspjelo.

– To nije košulja, već haljina! – rekao je kauboj.

– To je kostur neke žene! – zastao je, a onda rekao sa strahopoštovanjem: – Okladio bih se da je to kostur vaše indijanske tetke!

Namrštio sam se i odgovorio:

– Glupost! To bi mogao biti bilo tko.

– Da je to moja tetka, ja bih je pokopao u obiteljskom grobu – kazao je kauboj.

– Ne! – rekoh odlučno.

Ostavili smo kostur u kanjonu, gdje je ležao gotovo četrdeset godina, ako su to bile kosti tetke Bessie. Vjerujem da jesu. U obiteljskom grobu ona bi bila zatočena. Dovoljno je da joj je slika u obiteljskom albumu.

Nagađao sam zašto je otišla od nas. Mislim da se nije namjeravala pridružiti svom sinu u progonstvu. Otišla je u suprotnu smjeru, da bi njegove progonitelje navela na krivi put.

Šta se s njom dogodilo u kanjonu, nikada neću saznati. Ali postigla je ono što je namjeravala. Navela je progonitelje na krivi trag. Nije joj bio važan vlastiti život, već život sina. Poklonila mu je još godinu dana života.

KRAJ

U PRIPREMI:

Gordon D. Shirreffs:
TASCOSA KID

LASO!

**JEDNO IZDANJE
DVA ROMANA**

**I kod vašeg
prodavača novina**